

# Нацрт закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку

Целовит превод на српски језик

Аутор и подносилац

**Адвокат Мариан Георгиев Иванов**

Адвокатска комора Софије

Ауторски предлог за унапређење законодавства, поднет на основу члана 45. Устава Републике Бугарске и члана 18. ставова 1. и 2. Закона о нормативним актима. Ово није предлог закона који је формално поднео носилац права законодавне иницијативе. Предлог не представља усвојени закон нити важеће право.

## Напомена о преводу

Овај превод је дат ради информисања и није оверен. Изворни бугарски текст има предност. Овај преведени PDF не садржи електронски потпис изворног документа.

Пропратни допис, предложене одредбе, образложење и извори преведени су у целости. Ознаке чланова задржавају изворне ћириличне словне наставке. Ознаке изворних страница односе се на бугарски PDF; превод има сопствену нумерацију. Појмови описују бугарске институције и поступке, без прилагођавања праву другог правног поретка.

Бугарски оригинал: ZID\_NPK\_25.09.2026.pdf

SHA-256 изворне датотеке: 71DC53A84EC1ABE13E7347A6A6C521792E411E652F998191E85042195093625F

**СТРАНИЦА 01 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

МИНИСТРУ ПРАВДЕ  
САВЕТУ МИНИСТАРА РЕПУБЛИКЕ БУГАРСКЕ  
НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ БУГАРСКЕ  
преко председника Народне скупштине  
са молбом за упућивање Одбору за правна питања

## **ПРЕДЛОГ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАКОНОДАВСТВА**

на основу члана 45. Устава и члана 18. ставова 1. и 2. Закона о нормативним актима

Аутор и подносилац: Мариан Георгиев Иванов, адвокат

Адвокатска комора Софије, индивидуални регистарски број адвоката 1800713910

Имејл за контакт: [ivanov.bg.sf@gmail.com](mailto:ivanov.bg.sf@gmail.com)

Адреса за преписку: булевар Александра С. Пушкина 84А, насеље Бојана, Софија 1616.

На основу члана 45. Устава Републике Бугарске и члана 18. ставова 1. и 2. Закона о нормативним актима, у своје име подносим овај нацрт Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку, са образложењем, као предлог за унапређење законодавства. Он је део пакета предлога за измене и допуне Кривичног законика, Законика о кривичном поступку и Закона о правосудном систему.

Молим министра правде да организује стручну оцену и, уколико предлог буде прихваћен, предузме неопходне кораке за припрему предлога закона који би разматрао Савет министара.

Молим Савет министара да оцени предлог у оквиру овлашћења из члана 87. став 1. Устава и, уколико оцена буде повољна, наложи неопходне припреме за остваривање законодавне иницијативе.

Молим председника Народне скупштине да предлог упути Одбору за правна питања и стави га на располагање народним посланицима ради упознавања, расправе у складу са утврђеним поступком и разматрања могућности остваривања законодавне иницијативе.

Молим за обавештење о улазном регистарском броју, упућивању надлежном органу и исходу разматрања преко Система безбедне електронске доставе (SSEV), уз додатно обавештење на наведену имејл адресу.

Нацрт

## ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(Објављен у „Државном гласнику” Бугарске, бр. 86 из 2005; измењен и допуњен, бр. 46 и 109 из 2007, бр. 69 и 109 из 2008, бр. 12, 27, 32 и 33 из 2009, бр. 15, 32 и 101 из 2010, бр. 13, 33, 60, 61 и 93 из 2011, бр. 19, 20, 25 и 60 из 2012, бр. 17, 52, 70 и 71 из 2013, бр. 21 из 2014, бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 из 2015, бр. 32, 39, 62, 81 и 95 из 2016, бр. 13, 63 и 101 из 2017, бр. 7, 44, 87 и 96 из 2018, бр. 7, 16 и 83 из 2019, бр. 98, 103 и 110 из 2020, бр. 9, 16, 20, 41, 80 и 85 из 2021, бр. 32 и 62 из 2022, бр. 48, 69, 84 и 86 из 2023, бр. 18, 36 и 39 из 2024, бр. 61, 65 и 97 из 2025, бр. 16, 32, 51 и 59 из 2026)

§ 1. Додаје се члан 15а:

„Заштита пре формалног одређивања статуса окривљеног

Члан 15а. (1) Лице у односу на које орган претходног кривичног поступка или други државни орган има конкретне податке који изазивају сумњу у учешће у кривичном делу има право да буде обавештено о природи сумње, да ћути, да добије поверљиво саветовање и помоћ адвоката и тумачење на језик који разуме пре постављања питања о том учешћу. Ова права обезбеђују се и када се подаци појаве током саслушања или узимања објашњења, укључујући пре покретања претходног кривичног поступка.

(2) У случајевима из става 1, саслушање или узимање објашњења прекида се док права не буду објашњена и не буде пружена могућност њиховог остваривања. Чланови 91-99. и Закон о правној помоћи сходно се примењују на учешће, постављање и одрицање од помоћи адвоката. Одрицање се бележи писмено након објашњења последица; може се опозвати у сваком тренутку и није дозвољено када је одбрана обавезна. Када сумња настане, лице се не сме испитивати као сведок о сопственом учешћу; када су испуњени услови из члана 219, формално му се одређује статус окривљеног.

(3) Објашњење права, одлука лица и време дато за саветовање бележе се у писаном записнику чији се примерак даје лицу. Када се спроводи саслушање или узимање објашњења, примењује се и члан 240. Саветовање са адвокатом је поверљиво и не прислушкује се нити снима. Документи и комуникације у вези са правном помоћи уживају законску заштиту адвокатске поверљивости.

(4) Остваривање права из овог члана не може оправдати закључак неповољан за лице. Обезбеђивање тих права не замењује формално одређивање статуса окривљеног и није самосталан основ процесне принуде.

(5) Овај члан не спречава законито предузимање хитних мера за очување доказа које не подразумевају саслушање или узимање објашњења од лица.

(6) У случају одбијања или необезбеђивања права из овог члана, лице или његов адвокат може се обратити рејонском суду према месту где су права морала бити обезбеђена. Орган доставља тражене материјале и изјашњење у року од двадесет четири часа од пријема судског захтева. Судија појединац одлучује у року од три дана од захтева, по потреби након саслушања лица и органа, утврђује законитост одбијања или нечињења и, када повреда траје, налаже њен престанак и обезбеђивање права. Недостављање материјала не

## СТРАНИЦА 03 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

спречава одлучивање. Решење је правноснажно и одмах извршно. Овај поступак не замењује законску контролу самог лишења слободе.

(7) Када су испуњени услови обавезне одбране из члана 94. или лице нема средства за адвоката, жели га и интереси правде то захтевају, орган из става 1. одмах одлучује о правној помоћи и поставља адвоката кога одреди надлежни савет адвокатске коморе. Сходно се примењују члан 25. ст. 4-6. и члан 26. Закона о правној помоћи, а у хитним случајевима поступак одређивања дежурног адвоката. Правна помоћ плаћа се из буџета Националног бироа за правну помоћ. Од лица коме је помоћ одобрена због недостатка средстава не тражи се накнада трошкова. Одбијање и нечињење оспоравају се по поступку из става 6.”

§ 2. Члан 31. мења се и допуњује на следећи начин:

1. Став 4. мења се и гласи:

„(4) Суд одмах одлучује образложеним решењем о самоизузећу. Када странка тражи изузеће, одговарајуће лице може се одмах само изузети.”

2. Додају се ставови 5-9:

„(5) Када се лице није само изузело, о допуштености и основаности захтева одлучује други судија истог суда када се предмет разматра у првом степену, а у осталим случајевима друго веће од троје судија истог суда. Судија или веће одређује се по правилима насумичне доделе предмета. Лица на која се захтев односи не учествују у одлучивању. Материјали се дају одмах. Када се не може одредити судија или веће, примењује се члан 43. тачка 4.

(6) Одлука из става 5. доноси се на нејавној седници у року од три дана од пријема материјала, након што је странкама и лицу чије се изузеће тражи омогућено да изнесу ставове. Суд разматра конкретно наведене околности и материјале приложене у њихову подршку. Само позивање на независност суда или одсуство личног интереса није довољно када су наведене и друге околности које изазивају објективно оправдану сумњу у непристрасност. Решење не подлеже посебној жалби странке или тужиоца; његова законитост разматра се при контроли коначног судског акта.

(7) До одлучивања о захтеву предузимају се само неодложне радње ради очувања доказа или заштите права учесника. Разлози хитности наводе се у записнику. Не сме се донети пресуда, одлука о основаности оптужбе, решење о одобравању споразума о признању или акт о обустави кривичног поступка.

(8) Поновљен захтев за изузеће истог лица заснован на истим чињеницама о којима је већ одлучено по ставу 5. може се оставити без разматрања од стране већа које суди ако не садржи нове релевантне околности или материјале. Решење наводи претходну одлуку и разматра постојање нових околности или материјала. Подношење пријаве против судије или судије поротника није само по себи основ за његово изузеће.

**СТРАНИЦА 04 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

(9) Околности релевантне за оцену по члану 29. које су познате члану судског већа откривају се странкама и бележе у записнику. Захтев за изузеће, изјашњења и одлука прилажу се предмету.”

§ 3. У члану 43. додаје се тачка 4:

„4. суд не може одредити судију или веће за одлучивање по члану 31. став 5; у том случају Врховни касациони суд одређује други суд истог нивоа да одлучи искључиво о захтеву за изузеће.”

§ 4. У члану 47. додају се ставови 5-8:

„(5) У претходном кривичном поступку одлука из става 4. доноси се у року од три дана од пријема захтева. Садржи посебан одговор на конкретне околности које изазивају сумњу у непристрасност. Примерак се одмах шаље лицу које тражи изузеће и одговарајућем тужиоцу.

(6) Одбијање изузећа подносилац може оспорити пред надлежним првостепеним судом у року од седам дана од пријема примерка. Неодлучивање у року из става 5. може се оспорити пред истим судом док траје. Суд одлучује правноснажним решењем у року од три дана, након што подносиоцу и одговарајућем тужиоцу омогући изјашњење. Ако се изузеће усвоји, други тужилац одређује се по законом утврђеном поступку; суд не наводи конкретног тужиоца.

(7) Подношење захтева или жалбе не зауставља истрагу. На захтев заинтересованог лица, суд може наложити да се до његове одлуке врше само неодложне радње када су достављени конкретни подаци који указују на основе изузећа и ризик тешко поправљиве штете. Поновљен захтев заснован на истим чињеницама које је суд већ разматрао оставља се без разматрања, осим ако садржи нове релевантне податке. Подношење пријаве против тужиоца није само по себи основ за изузеће.

(8) Ставови 5-7. не мењају посебан поступак из члана 411е нити поступак изузећа европског тужиоца и европских делегираних тужилаца по Уредби (ЕУ) 2017/1939.”

§ 5. Члан 63. мења се и допуњује на следећи начин:

1. Став 2. мења се и гласи:

„(2) Ризик из става 1. утврђује се на основу конкретних и актуелних околности. Тежина оптужбе, прописана казна, ранија осуда или суђење у одсуству окривљеног нису сами по себи довољни за утврђивање тог ризика. Терет образлагања неопходности притвора носи тужилац.”

2. Додаје се став 13:

„(13) При одређивању мере и сваком њеном задржавању суд даје посебне разлоге о основаној сумњи, сваком утврђеном ризику из става 1. и недовољности применљивих мање ограничавајућих мера, укључујући кућни притвор са електронским надзором. При продужавању притвора суд разматра његово укупно трајање, предузете радње, разлоге кашњења, здравствено стање лица и доступност неопходног лечења. Само позивање на ранији судски акт није довољно.”

**СТРАНИЦА 05 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

§ 6. У члану 65:

1. У ставу 2. додају се друга и трећа реченица: „Захтев се може поднети и непосредно надлежном првостепеном суду, који одмах тражи предмет. Тужилац га шаље најкасније наредног дана.”

2. Став 6. укида се.

§ 7. Додаје се члан 65а:

„Периодична судска контрола

Члан 65а. (1) У претходном кривичном поступку неопходност притвора преиспитује надлежни првостепени суд најкасније тридесет дана након последње судске одлуке о основаности мере.

(2) Тужилац доставља предмет и образложен захтев најкасније пет дана пре истека рока, осим ако је меру пре тога изменио или укинуо. Захтев садржи извештај о предузетим радњама, конкретне разлоге незавршавања истраге и околности које оправдавају даљи притвор. Примерак се одмах даје окривљеном и браниоцу.

(3) При последњој одлуци првостепени суд одређује датум следеће контроле. Када је у међувремену донет други судски акт о основаности мере, првостепени суд по службеној дужности одређује нов датум. Жалбени суд одмах шаље примерак свог акта првостепеном суду. Непријем захтева из става 2. не ослобађа суд обавезе контроле; предмет се тражи одмах.

(4) Контрола се врши на јавној расправи уз учешће тужиоца, окривљеног и браниоца, по поступку из члана 65. ст. 3-5. и 7-10. Суд задржава, мења или укида меру. Када нема довољно података за утврђивање основа даљег трајања, укида је или замењује мање ограничавајућом мером. Недостављање предмета не може оправдати одлагање контроле.

(5) Када се у истом периоду разматра захтев из члана 65, контроле се врше заједно без продужења рокова из члана 65. Поднет захтев или тужилачки правни лек не продужавају рокове из члана 63. став 4.

(6) Ставови 1-5. сходно се примењују на кућни притвор и лишење слободе због неуплаћивања одређеног новчаног јемства.”

§ 8. У члану 97. став 1, после речи „у својству окривљеног”, додају се речи „и у случајевима из члана 15а”.

§ 9. У члану 105. додају се ставови 3-5:

„(3) Искazi и друга доказна средства добијена мучењем, нечовечним или понижавајућим поступањем, незаконитим насиљем или претњама, као и доказна средства добијена непосредно услед таквог поступања, недопуштени су. Забрана не спречава њихово коришћење за утврђивање одговорности за само незаконито поступање.

(4) Искazi добијени уз повреду права на ћутање или права на приступ адвокату у случајевима из члана 15а, члана 55. или члана 94. не смеју се користити

**СТРАНИЦА 06 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

против лица. Забрана се не може заобићи читањем документа или испитивањем лица које је добило исказ.

(5) Накнадна потврда исказа не отклања повреду. Нова објашњења дата самостално након стварног обезбеђивања права одбране оцењују се засебно, после провере добровољности и престанка последица раније повреде. Забрана из става 3. важи без обзира на потврду.”

§ 10. У члану 107. додају се ставови 6-8:

„(6) Тужилац и истражни органи испитују верзије догађаја поткрепљене подацима у предмету, укључујући оне које искључују или умањују одговорност. Материјали прибављени током претходних провера и истраге који могу бити релевантни за околности из члана 102. или поузданост извора доказа пописују се и чувају без обзира на намеру оптужбе да се на њих позове. Релевантни материјали прикупљени пре покретања претходног кривичног поступка прилажу се предмету.

(7) Попис из става 6. садржи јединствен број, порекло, датум пријема, кратак опис, место чувања и податке о одобреном или ограниченом приступу. Попис се ажурира при пријему новог материјала. Чување и приступ обезбеђују се уз поштовање законских правила заштите података и коришћења посебних надзорних средстава.

(8) При одбијању прикупљања или испитивања доказа, суд наводи околност коју захтев треба да утврди и конкретне разлоге одбијања. Одбијање се не може заснивати само на претходној оцени веродостојности доказа који није прикупљен. Само позивање на економичност поступка или ранију одлуку није довољно када су наведени нови релевантни аргументи или околности. Захтев, приговори и решење бележе се у записнику.”

§ 11. Додаје се члан 107а:

„Одлучивање о допуштености

Члан 107а. (1) Када се истакне конкретан приговор допуштености, суд након саслушања странака и прикупљања потребних доказа одлучује образложеним решењем пре коришћења оспореног доказног средства при решавању предмета. Суд одлучује по службеној дужности када уочи основе из члана 105.

(2) Решење наводи утврђену повреду, погођено право и последице по допуштеност. Сумње у веродостојност допуштених доказних средстава оцењују се у укупној оцени доказа и не замењују испитивање по члану 105.

(3) Решење не подлеже засебној жалби странке или тужиоца; његова правилност проверава се при жалби на коначни судски акт. У случају нових околности суд га може изменити након саслушања странака. Искључени материјали остају у предмету ради контроле, уз изричито навођење основа искључења и сврха за које је њихова употреба недопуштена.”

## СТРАНИЦА 07 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

§ 12. Додаје се члан 110а:

„Следивост и интегритет

Члан 110а. (1) За сваки предмет, узорак, носач или скуп рачунарских информационих података одузетих, добровољно предатих или прибављених током процесне радње води се евиденција која садржи идентификатор, датум, време, лице које предаје и лице које прима, сврху предаје, стање паковања и извршену радњу. Евиденција се прилаже списима предмета.

(2) Евидентирају се отварање, узорковање, испитивање, копирање, измена, уништење или враћање. Дигитално копирање документује се навођењем коришћених средстава, обима копије и провере истоветности помоћу контролних сума или друге научно утемељене методе. Изворник се чува у складу са законом; неопходне измене се описују.

(3) Пре испитивања којим се предмет исцрпљује или неповратно мења, орган обавештава окривљеног и браниоца, ако су познати, и омогућава им да поставе питања и затраже чување контролног узорака када је то могуће. Када постоји непосредна опасност од губитка доказа, радња се предузима одмах, уз документовање разлога и накнадно обавештавање лица.

(4) Пропуст у евиденцији испитује се у односу на остале доказе. Када се аутентичност или интегритет не могу поуздано утврдити, релевантни подаци не могу поткрепљивати оптужбу. Допуштеност доказних средстава оцењује се по члановима 105. и 107а, а њихов доказни значај у оквиру укупне оцене доказа.”

§ 13. Члан 111. мења се и допуњује на следећи начин:

1. У ставу 2. речи „овлашћеним лицима од којих су одузети” замењују се речима „овлашћеним лицима по поступку из овог члана”.

2. Став 3. мења се и гласи:

„(3) Тужилац одлучује о захтеву за враћање образложеним решењем у року од три дана. Препис се одмах шаље лицу које захтева враћање, лицу од којег је предмет одузет и другим познатим лицима која су изнела конкретне податке о свом праву на њега. Ова лица могу изјавити жалбу против решења надлежном првостепеном суду у року од седам дана од пријема преписа. Неодлучивање у тродневном року може се оспоравати непосредно пред истим судом док траје. Суд прибавља релевантне материјале и омогућава тужиоцу и лицима која истичу супротстављена права да изнесу ставове. Судија појединац доноси коначно решење на нејавној седници у року од седам дана од пријема жалбе. По потреби саслушава заинтересована лица. Када усвоји жалбу, суд наређује враћање предмета или његово даље чување ако постоје основи из ставова 1. и 2. или члана 113.”

3. Додају се ставови 6-10:

„(6) Права из става 3. остварују се независно од тога да ли лице има други процесни статус у предмету. У року од три дана од захтева лицима се омогућава приступ материјалима неопходним за заштиту њихових права на предмету, уз сходну примену члана 227а ставова 3-7. и 9. На рачунање рока за жалбу када је затражен приступ сходно се примењује члан 213. став 11.

## СТРАНИЦА 08 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

(7) Решење о враћању предмета не извршава се пре истека рока за жалбу лица из става 3, а ако је жалба поднета - пре одлуке суда. Када одлагање ствара опасност од знатне штете, суд на захтев заинтересованог лица може дозволити непосредно извршење, пошто другим познатим лицима омогући да изнесу ставове. Спор о праву поткрепљен конкретним подацима спречава предају предмета једној од страна у спору; примењује се члан 113. Предајом или враћањем предмета не решава се спор о својини или другом стварном праву са дејством пресуђене ствари.

(8) При сваком одлучивању о враћању оцењују се актуелна доказна потреба, укупно трајање задржавања, последице по овлашћена лица и могућност остварења сврхе копијом, узорком или другим мање оптерећујућим средством. Тужилац спроводи ову проверу по службеној дужности најмање једном у три месеца и, када основи престану, наређује враћање уз поштовање члана 113. Није довољно позивање само на то да кривични поступак није окончан.

(9) У судском поступку захтев за враћање подноси се непосредно суду пред којим је предмет у току, укључујући захтев трећег лица. Суд одлучује у року од седам дана, пошто тужиоцу, странкама чија су права погођена и лицима из става 3. омогући да изнесу ставове. Против решења може се изјавити жалба странке или тужиоца по поступку из главе двадесет друге. Сходно се примењују ставови 6-8.

(10) Ставови 3. и 6-9. не замењују посебан поступак за мере из чланова 72-73а нити правила ставова 4. и 5. Задржавање предмета као материјалног доказа не може заменити неопходну меру обезбеђења када више не постоји доказна потреба, а једина сврха је обезбеђење будућег одузимања имовине или потраживања.”

§ 14. У члану 152. додају се ставови 4-6:

„(4) Налаз и мишљење вештака наводи примењену методу, њену научну основу, услове и ограничења примене, коришћени упоредни материјал, утврђену неизвесност или могућност грешке када се могу утврдити, као и основе сваког битног закључка.

(5) Уз налаз и мишљење прилажу се записи испитивања и расположиви примарни подаци неопходни за његову проверу. Када њихов обим или заштита информација спречавају прилагање, наводе се место на којем се налазе и поступак приступа. На приступ у претходном кривичном поступку примењује се члан 227а; у судском поступку одлучује суд.

(6) Вештак открива околности које могу утицати на његову непристрасност. Непостојање научне основе за категоричан одговор изричито се наводи; оно се не замењује претпоставком представљеном као утврђена чињеница.”

§ 15. У члану 153. постојећи текст постаје став 1. и додаје се став 2:

„(2) Одбијање одређивања допунског или поновљеног вештачења садржи посебан одговор на наведене битне пропусте, противречности и методолошке приговоре.”

§ 16. У члану 196. додаје се став 3:

„(3) Мере из става 1. тачака 4. и 5. предузимају се образложеним решењем које наводи конкретне чињеничне и правне основе, до тада предузете радње и организационе мере неопходне за наставак истраге. Решење се

## СТРАНИЦА 09 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

прилаже списима предмета и саопштава истражном органу на који се односи. Нови истражни орган одређује се по законом утврђеном поступку. Приговор о незаконитости изнет у доброј вери, пријава повреде или неслагање са налогом сами по себи нису основ за уклањање или преузимање истраге.”

§ 17. Члан 197. мења се и гласи:

„Члан 197. (1) Писани налози тужиоца истражном органу су обавезни.

(2) Истражни орган може тужиоцу вишег тужилаштва поднети образложен писани приговор против налога као противзаконитог. Приговор и одлука прилажу се списима предмета. Тужилац који није издао оспорени налог одлучује о приговору у року од три дана. Приговор не одлаже извршење, осим ако надлежни тужилац друкчије одреди. Налог за извршење радње која представља кривично дело не извршава се и одмах се пријављује надлежном органу.

(3) Ставом 2. не уводи се национална хијерархијска контрола над европским тужиоцем и европским делегираним тужиоцима. У предметима из главе тридесет прве „а” приговор против налога тужиоца који води истрагу разматра тужилац који врши надзор по члану 411г. Када је налог издао надзорни тужилац, он разматра образложен захтев за његово преиспитивање у року од три дана. Ово не ограничава изузеће по члану 411е нити судску контролу предвиђену законом.”

§ 18. У члану 198. додају се ставови 3-5:

„(3) Омогућавање материјала окривљеном и браниоцу ради остваривања права на одбрану по овом закону не представља откривање из става 1. и не условљава се посебним одобрењем по том ставу.

(4) Одобрење из става 1. је писано и образложено. Наводи закониту сврху, конкретну потребу за откривањем, обим података и мере за заштиту приватности, претпоставке невиности, сведока и других погођених лица. Није допуштено откривање података непотребних за наведену сврху нити представљање лица као кривог пре правноснажности осуђујуће пресуде. Ово не спречава неопходно објективно информисање о току поступка, трагању за лицима или спречавању непосредне опасности, уз ограничења из става 1.

(5) Када је орган претходног кривичног поступка или неко у његово име открио информације противно ставу 4, погођено лице може затражити од надлежног првостепеног суда да утврди и заустави повреду која траје. Суд одлучује у року од седам дана коначним решењем, пошто лицу и органу омогући да изнесу ставове. Ако усвоји захтев, суд може наредити уклањање незаконито објављених информација са службених канала органа или објављивање појашњења процесног статуса лица на исти начин. Одлука не утврђује кривицу нити ограничава право на накнаду штете или слободу медија да извештавају о поступку у складу са законом.”

## СТРАНИЦА 10 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

§ 19. У члану 199. додају се ставови 3-5:

„(3) Решења о одбијању покретања претходног кривичног поступка, обустави или прекиду кривичног поступка и одбијању наставка прекинутог поступка садрже и:

1. конкретан опис разматраних чињеница и прецизно навођење примењеног правног основа;
2. анализу релевантних материјала и доказа, укључујући битне противречности међу њима;
3. одговор на битне аргументе и захтеве лица чија су права погођена и објашњење зашто нису извршене релевантне радње које су та лица навела;
4. разлоге због којих расположиве информације или докази поткрепљују одговарајући закључак, уз разликовање услова за покретање поступка, формално одређивање статуса окривљеног и упућивање лица на суђење;
5. поступак, рок и лица овлашћена да оспоре акт, као и поступак приступа материјалима.

(4) Опште позивање на унутрашње уверење, закључак претходне провере, налаз вештака или ранији акт не замењује образложење из става 3. Када се закључује да кривично дело не постоји због незнатности, конкретне околности које оправдавају примену члана 9. става 2. Кривичног законика разматрају се одвојено од услова за случај мањег значаја. Када се закључује да дело није доказано, наводе се битне неразјашњене околности и разумно неопходне радње предузете ради њиховог разјашњења.

(5) Захтеви из ставова 2-4. примењују се и на акт којим се, без обзира на назив, коначно завршава претходна провера пријаве кривичног дела без покретања претходног кривичног поступка. Прослеђивање надлежном органу само по себи није такав акт; саопштава се подносиоцу уз навођење органа примаоца.”

§ 20. У члану 200. постојећи текст постаје став 1. и додаје се став 2:

„(2) О жалби не може одлучивати тужилац који је донео оспорено решење, учествовао у његовој припреми или издао писане налоге чије се спровођење оспорава. Жалба се додељује другом тужиоцу у надлежном тужилаштву по законом утврђеном поступку. Учешће у другој процесној радњи истог поступка само по себи не доводи до изузећа; примењују се основи из члана 47.”

§ 21. У члану 202. ставу 2. на крају се додају речи „осим у случајевима из члана 213. става 9”.

§ 22. У члану 207. додаје се став 5:

„(5) Када су испуњени услови из става 1, покретање поступка не може се одлагати до завршетка претходне провере по Закону о правосудном систему или управног, дисциплинског или другог поступка. Ови поступци не замењују истражне радње. Није допуштено одбијање само због постојања грађанскоправних односа када пријављене чињенице указују и на кривично дело.”

§ 23. У члану 211. додаје се став 3:

„(3) Оцена из става 1. не захтева степен доказаности неопходан за формално одређивање статуса окривљеног или доношење осуђујуће пресуде. Неиспитивање конкретно наведеног и доступног

## СТРАНИЦА 11 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

извора релевантних информација само по себи не може оправдати закључак да нема довољно података. Када постоји непосредна опасност од губитка доказа, примењује се члан 212. став 2.”

§ 24. Додаје се члан 212а:

„Евидентирање и рок за одлучивање о пријави кривичног дела

Члан 212а. (1) Пријава кривичног дела евидентира се одмах при првом пријему у тужилаштву, органу Министарства унутрашњих послова или другом органу претходног кривичног поступка. Када је примљена ван тужилаштва, шаље се надлежном тужиоцу са расположивим материјалима одмах, најкасније у року од три дана од пријема; ако је поступак покренут по члану 212. ставу 2, примењује се обавештавање по члану 212. ставу 3. Датум првог пријема чува се при сваком прослеђивању. Подносилац се у року од три дана обавештава о датуму и броју регистрације и тужилаштву којем је пријава послата, ако је навео адресу за обавештавање. При евидентирању у тужилаштву подносилац се обавештава и о броју тужилачког предмета и надлежном тужилаштву.

(2) Тужилац одлучује по члановима 207. и 213. у року од месец дана од првог пријема пријаве код органа из става 1. Када је неопходна претходна провера по члану 145. ставу 1. тачки 2. или 3. Закона о правосудном систему, примењују се рокови из члана 145. става 2. тог закона, али се одлука доноси најкасније четири месеца од првог пријема. Подносилац и познати оштећени или оштећено правно лице обавештавају се о налогу за проверу, њеном продужењу и крајњем року. Ови рокови не ослобађају органе обавезе да одмах покрену поступак када су испуњени услови из члана 207. става 1.

(3) Прослеђивање, спајање, раздвајање, промена броја или одређивање допунске претходне провере истих чињеница не покрећу рок изнова. За нове самосталне чињенице рок се рачуна одвојено, без одлагања одлуке о првобитној пријави.

(4) Непоштовање рока не доводи до аутоматског одбијања нити аутоматског покретања претходног кривичног поступка. Не ослобађа тужиоца обавезе да одлучи и подлеже судској контроли по члану 213в.

(5) Примена овог члана не утиче на члан 212. став 2. нити на посебна правила о Европском јавном тужилаштву и истрази кривичних дела главног тужиоца или његовог заменика.”

§ 25. Члан 213. мења се и допуњује на следећи начин:

1. Став 4. мења се и гласи:

„(4) Потврђено решење о одбијању покретања претходног кривичног поступка за кривично дело које се гони по службеној дужности лица из става 1. могу оспорити пред надлежним првостепеним судом у року од четрнаест дана од пријема преписа. Контрола обухвата и правилност закључка да пријављене чињенице не представљају кривично дело или да се оно гони по приватној тужби оштећеног. Лица из става 1. имају право приступа материјалима претходне провере по поступку из става 11. Право на судску жалбу не зависи од правне квалификације коју је усвојио тужилац.”

## СТРАНИЦА 12 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

2. У ставу 5. додају се друга и трећа реченица: „Суд испитује и поштовање члана 199. ставова 3-5. и правилну примену чланова 207. и 211. По потреби може одржати јавну расправу уз позивање тужиоца и подносиоца жалбе.”

3. У ставу 6. додају се друга и трећа реченица: „Суд наводи битне пропусте претходне провере и одређује рок за нову одлуку, узимајући у обзир потребне радње, који не може бити дужи од три месеца. Суд не одређује лице којем треба формално одредити статус окривљеног нити прејудуцира кривицу.”

4. Додају се ставови 9-13:

„(9) Жалбу из става 1. разматра тужилац који није учествовао у доношењу оспореног акта нити издао налоге који унапред одређују оспорени закључак. Списи се шаљу у року од три дана од пријема жалбе; тужилац вишег тужилаштва одлучује у року од четрнаест дана од њиховог пријема. Када је прибављање допунских материјала објективно неопходно, рок се може једном продужити образложеним решењем за највише четрнаест дана; решење се саопштава подносиоцу жалбе.

(10) По истеку рока из става 9. без одлуке, лица из става 1. могу оспорити првобитно одбијање непосредно пред судом из става 4. Када је жалба поднета преко тужиоца који је одбио покретање, а списи нису послати у тродневном року из става 9, за потребе судске жалбе четрнаестодневни рок из става 9. тече од истека рока за слање; накнадно прослеђивање не покреће тај рок изнова. Суд одмах прибавља списе. Акт којим се одбијање потврђује, донет пошто је суду поднета жалба, прилаже се судском предмету без потребе за новом жалбом. Ако тужилац вишег тужилаштва у целости укине одбијање у оспореном делу, суд обуставља поступак по жалби. Код делимичног укидања судски поступак се наставља у оспореном делу који није укинут.

(11) Приступ обухвата попис материјала, увид и добијање копија и омогућава се у року од три дана од захтева. За конкретне заштићене податке могу се користити делимичан приступ или прикривање података, без спречавања делотворног оспоравања. Потпуно или делимично одбијање је писано и образложено и може се оспорити пред судом из става 4. у року од седам дана од обавештења. Неомогућавање приступа без писане одлуке може се оспорити по истеку тродневног рока док нечињење траје. Суд лично испитује целокупан материјал, а судија појединац одлучује на нејавној седници у року од седам дана коначним решењем; када усвоји приговор, суд одређује обим приступа и рок за његово омогућавање од највише три дана. Ако је захтев за приступ поднет пре истека рока за жалбу из става 4, тај рок не истиче пре седам дана од стварног омогућавања приступа, а ако писано одбијање није оспорено, не пре седам дана од обавештења о одбијању. У том случају, ако је писано одбијање благовремено оспорено или је оспорено неомогућавање приступа, рок за жалбу из става 4. не истиче пре седам дана од обавештења о коначном судском решењу; ако то решење налаже приступ, седам дана тече од стварног омогућавања приступа у обиму који је одредио суд, ако је то касније. Поновљени захтев за приступ истим материјалима не мења рок за жалбу из става 4. Електронске копије дају се бесплатно.

**СТРАНИЦА 13 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

(12) Акт из члана 199. става 5. подлеже истој контроли као одбијање. Изостанак поуке о судској жалби или погрешна поука не могу лишити лице права на жалбу; рок почиње правилним обавештавањем о исправном поступку.

(13) Ставови 9. и 10. не примењују се на акте европског тужиоца и европских делегираних тужилаца. Посебна правила члана 213б и главе тридесет прве „а” остају на снази.”

§ 26. Додају се чланови 213в и 213г:

„Судска заштита у случају неодлучивања

Члан 213в. (1) По истеку рока из члана 212а става 2, подносилац пријаве, оштећени или његови наследници и оштећено правно лице могу затражити од надлежног првостепеног суда да одреди рок за одлуку. Захтев се подноси непосредно суду и не условљава се претходном жалбом вишем тужилаштву.

(2) Тужилац и орган који је први примио пријаву достављају расположиве материјале и изјашњење у року од три дана од захтева суда. Ако списи нису послати тужиоцу, суд налаже њихово непосредно слање. Судија појединац одлучује на нејавној седници у року од четрнаест дана од захтева; недостављање списка не спречава одлучивање на основу расположивих података. Ако је захтев основан, суд одређује рок за одлуку од највише месец дана. Суд не налаже одбијање, покретање поступка нити формално одређивање статуса окривљеног одређеном лицу.

(3) Решење је коначно. Препис се шаље административном руководиоцу надлежног тужилаштва, који обезбеђује поступање уз поштовање независности тужиоца и насумичне доделе предмета.

(4) Ако одређени рок није испоштован, суд на захтев лица тражи објашњење, одређује нови рок од највише четрнаест дана и шаље материјале надлежном административном руководиоцу и Инспекторату при Високом савету правосуђа ради испитивања у оквиру њихових овлашћења. Ово не прејудуцира дисциплинску или кривичну одговорност.

(5) Када се стварна или месна надлежност не може утврдити из пријављених чињеница, надлежан је рејонски суд према седишту тужилаштва код којег се списи налазе; ако пријава није послата тужилаштву, надлежан је рејонски суд према седишту органа који ју је примио. Ако суд утврди надлежност другог суда, по службеној дужности прослеђује захтев надлежном суду; сматра се да је подносилац поштовао рок.

(6) Овај поступак примењује се уз поштовање члана 2. става 1. и овлашћења националних судова по члану 42. ставу 1. Уредбе (ЕУ) 2017/1939; не успоставља се национална хијерархијска контрола над Европским јавним тужилаштвом.

Поступање по судским упутствима

Члан 213г. (1) Пошто суд укине одбијање, тужилац уз нови акт прилаже изјашњење о поступању по сваком обавезном упутству и резултатима допунске претходне провере. Немогућност поступања по упутству поткрепљује се конкретним чињеницама и предузетим радњама.

## СТРАНИЦА 14 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

(2) Поновљено одбијање подлеже непосредној жалби суду из члана 213. става 4. у року од четрнаест дана од пријема преписа, уз сходну примену члана 213. ставова 11. и 12. Није потребан нови акт вишег тужилаштва којим се одбијање потврђује.

(3) Понављање укинутог закључка без поступања по обавезним упутствима и без утврђене објективне немогућности поступања представља основ за укидање. По правноснажности решења о укидању по тим основима, суд шаље препис административном руководиоцу ради насумичне доделе другом тужиоцу и Инспекторату при Високом савету правосуђа ради испитивања у оквиру његових овлашћења. Нови тужилац одлучује независно, поштујући упутства суда.

(4) Додела другом тужиоцу по ставу 3, након правноснажности решења, врши се образложеним актом који се прилаже списима. Она није дисциплинска санкција и не прејудуцира основе за покретање поступка нити кривицу одређеног лица.

(5) Правила ставова 3. и 4. о додели другом тужиоцу не примењују се на европског тужиоца и европске делегиране тужиоце нити на тужиоца који истражује кривична дела главног тужиоца или његовог заменика. У овим случајевима суд шаље налазе органу надлежном по примењивом посебном поступку, без промене надлежности или поступка одређивања тужиоца.”

§ 27. У члану 219. ставу 3. тачки 4. речи „ако то неће ометати истрагу” замењују се речима „с тим да су ограничења приступа допуштена само по поступку из члана 227а”.

§ 28. Додаје се члан 227а:

„Пристап материјалима и судска контрола

Члан 227а. (1) Од формалног одређивања статуса окривљеног, окривљени и бранилац имају право приступа материјалима и попису из члана 107. ставова 6. и 7, укључујући материјале на које тужилаштво не намерава да се позове. Приступ се омогућава одмах или, ако је за његово организовање потребно време, у року од три дана од захтева. Новопримљени материјали омогућавају се по истом поступку.

(2) Материјали који могу искључити или умањити одговорност и материјали битни за оспоравање притвора или друге мере процесне принуде достављају се без одлагања, без захтева и у сваком случају пре одлуке о одговарајућој мери. Достављају се уз очување заштићеног идентитета по члану 123, без ограничења информација неопходних за делотворну одбрану. Електронске копије дају се бесплатно.

(3) Тужилац може образложеним решењем привремено ограничити приступ одређеном делу материјала када приступ ствара озбиљну опасност по живот или основна права другог лица или када је то строго неопходно ради спречавања конкретне и значајне претње истрази или националној безбедности. Ограничење мора бити сагласно правичности поступка и не може се заснивати само на општем позивању на тајност истраге или ознаку тајности. Није допуштено за материјале из става 2. Суштина ограничења саопштава се одбрани на начин који омогућава оспоравање без откривања заштићених информација.

(4) Тужилац доставља решење и целокупан материјал надлежном првостепеном суду у року од двадесет четири часа. Судија појединац одлучује у року од

## СТРАНИЦА 15 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

три дана од пријема материјала, пошто одбрани омогући да изнесе писане ставове. Судија лично испитује целокупан материјал и разматра могућност делимичног приступа, прикривања заштићених података или достављања извода. По потреби одржава расправу без присуства јавности. Ако материјали нису достављени у року из прве реченице, ограничење престаје. Без судске потврде престаје истеком рока за одлуку, најкасније четири дана од увођења.

(5) Суд одређује обим и трајање ограничења, које не може бити дуже од тридесет дана. Продужење је допуштено по истом поступку на основу актуелних околности. По престанку основа тужилац одмах омогућава приступ. Ограничење не може трајати након представљања материјала истраге, осим за заштићене личне податке чије неоткривање не спречава делотворно оспоравање оптужбе.

(6) Ако је приступ одбијен или није омогућен у року из става 1, окривљени или бранилац могу се непосредно обратити надлежном првостепеном суду. Тужилац шаље затражене материјале до наредног дана. Суд одлучује у року од три дана и, ако је захтев основан, одређује рок за поступање од највише двадесет четири часа.

(7) Решења из ставова 4-6. су коначна и одмах извршна. Не спречавају ново испитивање у случају промене околности нити контролу суда који разматра оптужбу.

(8) У судском поступку приступ омогућава суд. Оптужба се не може поткрепљивати материјалом који одбрана није имала довољно прилике да прегледа и оспори. Када је материјал достављен касно, оставља се неопходно време за припрему.

(9) Приступ тајним подацима уређује се законским правилима о њиховој заштити, без ограничавања овлашћења суда да испита целокупан материјал или гаранција из ставова 2. и 8.”

§ 29. У члану 229. ставу 3. додаје се друга реченица: „На захтеве за приступ материјалима и њихово одбијање примењује се члан 227а.”

§ 30. У члану 234. додају се ставови 12-14:

„(12) Сваки захтев и решење о продужењу истраге наводе предузете радње, конкретне преостале радње, разлоге због којих нису извршене у року и време потребно за њих. Опште позивање на чињеничну и правну сложеност или оптерећење није довољно. Продужење по ставу 3. другој реченици допуштено је за највише три месеца при сваком појединачном продужењу.

(13) Окривљени и бранилац, оштећени или његови наследници и оштећено правно лице обавештавају се о дужини и основима продужења, без откривања заштићених података или конкретних предстојећих истражних метода. По истеку дванаест месеци од покретања поступка свако ново продужење ова лица могу оспорити у року од седам дана од обавештења пред надлежним првостепеним судом као захтев за контролу одуговлачења по члану 369, независно од рокова из члана 368. Жалба не одлаже истрагу.

(14) При контроли по ставу 13. суд не оглашава неважећим законито извршене радње само због одуговлачења нити по том основу обуставља кривични поступак. Када је одуговлачење неоправдано, одређује конкретан рок по члану 369. и прати његово поштовање.”

**СТРАНИЦА 16 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

§ 31. Члан 239. мења се и допуњује на следећи начин:

1. У ставу 6. речи „по поступку из става 3” замењују се речима „по поступку из става 4”.

2. Додају се ставови 7. и 8:

„(7) При првом запечаћивању израђује се оверена радна копија и проверава њена истоветност са изворником. Копија се даје саслушаном лицу и његовом адвокату на захтев у року од три дана. На приступ окривљеног и браниоца снимцима других лица примењује се члан 227а. За репродукцију радне копије чија је истоветност проверена није потребно распечаћивање изворника.

(8) Снимци се чувају током рока чувања списка предмета, уз заштиту од измена, губитка и неовлашћеног приступа. Давање копије не даје право на јавно објављивање. Трошкови обавезног снимања, чувања и давања копија не падају на терет окривљеног.”

§ 32. Члан 240. мења се и гласи:

„Видео-снимање са звуком

Члан 240. (1) На израду видео-снимка са звуком сходно се примењују чланови 237-239.

(2) У претходном кривичном поступку видео-снимак са звуком обавезан је при саслушању окривљеног, лица лишеног слободе, детета или малолетног сведока или сведока са посебним потребама за заштитом. Ово правило примењује се и на саслушање пред судијом по члановима 222. и 223. Обавеза важи и при прибављању информација по члану 15а, укључујући пре покретања претходног кривичног поступка.

(3) Снимак обухвата објашњење права, сва питања и одговоре и почетак и крај прекида. Разлог и време наводе се пре прекида и по наставку. Није допуштено понављање већ извршеног саслушања само ради стварања снимка.

(4) При изненадном техничком квару саслушање се зауставља. Може се наставити без снимања само ако одлагање ствара непосредну опасност по живот или од неповратног губитка битних доказа и ако је присутан адвокат саслушаног лица. Разлози и мере предузете ради обнављања снимања детаљно се документују у записнику. Неприбављање опреме унапред не представља технички квар.

(5) За сведока чији је идентитет тајан или заштићено лице снимање и чување врше се уз поштовање мера заштите. Копија дата странкама не открива заштићени идентитет, а чува могућност делотворног оспоравања исказа.

(6) У спору о тачности писаног записника испитује се снимак. Приговор и одлука прилажу се записнику. Изостанак обавезног снимка ван случаја из става 4. оцењује се по члановима 105. и 107а.”

§ 33. Члан 243. мења се и допуњује на следећи начин:

1. У ставу 10. првој реченици на крају се додају речи „уз поштовање ставова 19. и 20”.

## СТРАНИЦА 17 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

## 2. У ставу 11:

а) у првој реченици речи „Главни тужилац може укинути решење о обустави кривичног поступка и по истеку рока из става 10, када:” замењују се речима „По истеку рока из става 10. главни тужилац може затражити од надлежног првостепеног суда укидање решења о обустави кривичног поступка под условима из ставова 19-23, када:”;

б) у реченици после тачке 7. речи „по тачкама 3, 4. и 5” замењују се речима „по тачкама 3. и 4”, а додаје се друга реченица: „Околности из тачке 5. утврђују се истрагом.”

## 3. Додају се ставови 15-18:

„(15) Пре обуставе поступка по ставу 1. тачки 2. тужилац проверава поштовање члана 107. ставова 6. и 7. и разматра све релевантне благовремено поднете доказне предлоге. Тужилац објашњава зашто је неизвршена радња недопуштена, нерелевантна, непотребна или објективно немогућа. Ова обавеза не дозвољава наставак гоњења само ради трагања за неодређеним доказима против окривљеног.

(16) Препис из става 4. доставља се са ажурним пописом материјала. На приступ лица из става 4, оспоравање одбијања или неомогућавања приступа и неистичање рока за жалбу из става 4. сходно се примењује члан 213. став 11. За разматрање приговора о приступу надлежан је суд из става 4.

(17) Суд испитује и поштовање члана 199. ставова 3. и 4. и става 15. овог члана. Битан пропуст истраге који спречава утемељено одлучивање конкретно се наводи у решењу о укидању. Суд не налаже формално одређивање статуса окривљеног одређеном лицу нити подношење оптужнице.

(18) У случају нове обуставе након што је суд укинуо ранију обуставу, примењује се члан 213г ставови 1. и 3-5. Судска упутства не смеју повредити претпоставку невиности нити забрану поновног гоњења.”

## 4. Додају се ставови 19-23:

„(19) Када решење садржи мериторну одлуку о кривичној одговорности одређеног лица и постало је коначно након исцрпљења редовних правних лекова или истека рокова за њих, његово укидање по ставу 10. или 11. на штету тог лица допуштено је само на основу нових или новооткривених околности или суштинског недостатка претходног поступка који може утицати на његов исход. Суштински недостатак у смислу прве реченице јесте тешка повреда процесних правила која погађа основне гаранције законитости и правичности тог поступка. Другачија оцена раније познатих чињеница и доказа или другачије тумачење закона сами по себи нису такав основ. Могућност укидања решења по службеној дужности по ставовима 10. и 11. не одлаже његову коначност по овом ставу.

(20) У случајевима из става 19. укидање по ставу 10. одређује надлежни првостепени суд на образложен захтев тужиоца вишег тужилаштва. Укидање по овом ставу одређује се у року из става 10; подношење захтева не зауставља нити продужава тај рок. Примењују се поступак из става 21. друге и треће реченице и став 22. Ван случајева из става 19. остаје овлашћење за укидање по службеној дужности по ставу 10.

## СТРАНИЦА 18 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

(21) Захтев из става 11. подноси се у року од шест месеци од сазнања за околност на којој се заснива; када је основ утврђен правноснажним судским актом, рок тече од правноснажности тог акта. Захтев наводи конкретан основ, податке који показују поштовање рока, утицај недостатка или нове околности на исход предмета и разлоге због којих раније није размотрена. Суд по службеној дужности проверава поштовање забране поновног гоњења и рок застарелости.

(22) Суд шаље препис захтева лицу у односу на које је поступак обустављен, његовом браниоцу, оштећеном или његовим наследницима и оштећеном правном лицу. Лице у односу на које је поступак обустављен има право учешћа независно од тога да ли му је формално одређен статус окривљеног. Овим лицима омогућава се приступ материјалима и оставља седам дана за изјашњење. Судија појединац првостепеног суда разматра захтев на јавној расправи уз учешће тужиоца и позивање наведених лица и у року од месец дана од пријема захтева и списка доноси образложено решење којим одбија захтев или укида решење тужиоца и враћа предмет тужиоцу. Против судског решења може се изјавити жалба странке или тужиоца надлежном другостепеном суду у року од седам дана од обавештења. Препис жалбе шаље се осталим учесницима, који могу поднети писани приговор у року од седам дана од пријема. Другостепени суд разматра предмет у већу од троје судија на нејавној седници или, ако је неопходно саслушати учеснике, на јавној расправи уз њихово позивање, и доноси коначно решење у року од месец дана од пријема предмета. До правноснажности решења о укидању обустављени поступак се не наставља и у њему се лицу не могу одредити мере процесне принуде. Нови рок из става 12. почиње правноснажношћу решења о укидању.

(23) Када је решење о обустави потврђено или измењено правноснажним судским актом, обустава се укида само по поступку из главе тридесет треће. Ставови 19-22. не замењују изузетке из ставова 13. и 14. нити допуштају наставак гоњења које је застарело.”

§ 34. У члану 243а додаје се став 8:

„(8) Сходно се примењује члан 243. ставови 15-18, а права лица из члана 243. става 4. остварују лица из става 2. тачке 2. Суд овим лицима омогућава приступ материјалима и одређује рок за изјашњење од најмање три дана од омогућавања приступа и обавештења о року. Суд не одлучује пре истека рока за изјашњење; рок из става 3. продужава се само колико је неопходно ради поштовања ове гаранције.”

§ 35. Додаје се члан 243б:

„Судска контрола по службеној дужности при обустави поступка за кривично дело против правосуђа

Члан 243б. (1) При обустави кривичног поступка за кривично дело из чланова 288-289. Кривичног законика које је извршио судија, судија поротник, тужилац или истражни орган у вези са вршењем својих функција, примењује се члан 243а ставови 2-8. Члан 243. став 4. не примењује се у овим случајевима. Контрола се спроводи независно од постојања оштећеног или оштећеног правног лица и не условљава се подношењем жалбе.

## СТРАНИЦА 19 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

(2) Став 1. примењује се и када су наведене околности биле предмет истраге, независно од коначно усвојене правне квалификације и тога да ли је одређеном лицу формално одређен статус окривљеног.

(3) Тужилац обавештава лице које је пријавило кривично дело да су решење и списи послати суду. Ако нису послати у року из члана 243а става 2, то лице може обавестити суд, који по службеној дужности прибавља решење и списе. Обавештавање не даје подносиоцу својство странке нити приступ заштићеним подацима изван законом предвиђеног.

(4) На кривична дела главног тужиоца или његовог заменика примењује се посебан поступак из главе тридесет прве „а”. У предметима из надлежности Европског јавног тужилаштва судска контрола врши се уз поштовање члана 42. Уредбе (ЕУ) 2017/1939. Овај члан не мења надлежност истражних органа или Комисије за сузбијање корупције.”

§ 36. У члану 244. додају се ставови 9-11:

„(9) Решење о прекиду поступка наводи конкретну чињеничну препреку, податке који је утврђују, предузете мере за њено отклањање и радње које се законито могу наставити. Пре прекида предузимају се могуће хитне радње ради очувања доказа. Неутврђивање учиниоца само по себи не оправдава прекид када су конкретне, доступне и релевантне истражне радње ради његовог утврђивања остале неизвршене.

(10) На приступ материјалима лица из става 3. и рок за жалбу сходно се примењује члан 243. став 16. При укидању решења суд конкретно наводи утврђену незаконитост или неутемељеност. У случају поновљеног прекида након што је суд укинуо ранији прекид, примењује се члан 213г ставови 1. и 3-5.

(11) Законитост првобитног прекида не ослобађа тужиоца провера по члану 245а.”

§ 37. У члану 244а додаје се став 6:

„(6) Сходно се примењују члан 244. ставови 9-11. и члан 245а, а права лица из члана 244. става 3. остварују лица из става 2. тачке 2. Суд овим лицима омогућава приступ материјалима и одређује рок за изјашњење од најмање три дана од омогућавања приступа и обавештења о року. Суд не одлучује пре истека рока за изјашњење; рок из става 3. продужава се само колико је неопходно ради поштовања ове гаранције.”

§ 38. Додаје се члан 244б:

„Судска контрола по службеној дужности при прекиду поступка за кривично дело против правосуђа

Члан 244б. (1) При прекиду кривичног поступка у случајевима из члана 243б ставова 1. и 2. примењује се члан 244а ставови 2-6. Члан 244. став 3. не примењује се у овим случајевима. Контрола се спроводи независно од тога да ли је поднета жалба.

(2) Примењују се и члан 243б ставови 3. и 4. и члан 245а.”

## СТРАНИЦА 20 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

§ 39. Додаје се члан 245а:

„Периодична контрола прекинутог поступка

Члан 245а. (1) Најкасније три месеца од прекида и свака три месеца потом тужилац испитује да ли основи и даље постоје и да ли је неопходан наставак по члану 245. ставу 2. Провера обухвата резултате потрага, новопримљене материјале и опасност од губитка доказа или наступања застарелости.

(2) Када су основи престали или су неопходне даље истражне радње, поступак се одмах наставља. У свим другим случајевима тужилац доноси образложено решење о одбијању наставка које садржи резултате провере и саопштава се лицима из члана 244. става 3.

(3) Лица из члана 244. става 3. могу тражити наставак и пре рока из става 1, уз навођење нових конкретних околности или потребе за одређеним радњама. Тужилац одлучује у року од четрнаест дана. Поновљени захтев без нових околности не покреће нови рок за одлуку пре наредне периодичне провере.

(4) Против одбијања из става 2. или 3. може се изјавити жалба надлежном првостепеном суду у року од седам дана од пријема. По истеку рокова из става 1. или става 3. без одлуке, иста лица могу се непосредно обратити суду. На приступ материјалима и рок за жалбу сходно се примењује члан 243. став 16. Суд одмах прибавља списе, које тужилац доставља у року од три дана од захтева. Тужиоцу и другим познатим лицима из члана 244. става 3. омогућава се изјашњење у року од најмање три дана од омогућавања приступа материјалима и обавештења о року. Судија појединац одлучује на нејавној седници у року од четрнаест дана од пријема списка, испитујући да ли основи и даље постоје и да ли су неопходне истражне радње. Суд не одлучује пре истека рока за изјашњење; рок за одлуку продужава се само колико је неопходно ради поштовања ове гаранције. Ако је приговор основан, суд укида одбијање и наређује наставак; када одлука није донета, одређује рок до седам дана за доношење акта. Решење је коначно.

(5) У поступцима из чланова 244а и 244б одбијање из става 2. тужилац по службеној дужности шаље надлежном првостепеном суду, а у поступцима из члана 411д - Софијском градском суду, у року од три дана ради контроле по ставу 4. Суд који је по службеној дужности контролисао прекид или његово трајање у свом акту наводи датум наредне провере по роковима из става 1. и по службеној дужности прибавља списе и решење тужиоца пре истека тих рокова. Неодлучивање тужиоца или неслање решења не ослобађају суд контроле, која се спроводи у року од четрнаест дана од истека примењивог рока из става 1. У одсуству тужилачког акта суд самостално испитује постојање основа за прекид и потребу за истражним радњама и потврђује даљи прекид или га укида и наређује наставак. Примењују се гаранције приступа, изјашњења и образложене одлуке из става 4. Овај поступак не ограничава право на жалбу.

(6) Провере не продужавају периоде прекида када закон утврђује максимални период и не заустављају нити прекидају рокове застарелости осим по основима из Кривичног законика. Наставак не значи прејудуцирање оптужбе.”

**СТРАНИЦА 21 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

§ 40. У члану 246. ставу 4. додаје се друга реченица: „Прилажу се и актуелни попис из члана 107. става 7, акти који ограничавају приступ и изјашњење о материјалима достављеним одбрани.”

§ 41. У члану 248:

1. У ставу 1. додају се тачке 10. и 11:

„10. поштовање обавеза у погледу приступа материјалима и времена неопходног за припрему одбране;

11. распоред судских рочишта, рокови за достављање налаза и мишљења вештака и мере неопходне за очување угрожених доказа.”

2. У ставу 3. додају се друга и трећа реченица: „Ограничење не важи када је основ настао или постао познат касније, укључујући због касног достављања материјала. Не важи ни за приговоре по члановима 105. и 107а.”

3. У ставу 4. додаје се друга реченица: „Забрана не спречава одлучивање по члану 107а када се питање може решити без оцене доказаности оптужбе нити мере из става 1. тачака 10. и 11.”

4. Додаје се став 7:

„(7) Одређени рокови и распоред мењају се када је то објективно неопходно након саслушања странака. Пропуштање рока не доводи до губитка права на доказни предлог или приговор. При одлагању суд наводи конкретан разлог и неопходне мере за његово отклањање.”

§ 42. У члану 270. додаје се став 5:

„(5) До правноснажности пресуде суд пред којим је предмет у току по службеној дужности преиспитује неопходност притвора или кућног притвора најкасније шездесет дана од последње мериторне судске контроле. Контрола се спроводи по поступку из ставова 2. и 4, уз поштовање члана 63. става 13, независно од тога да ли је поднет захтев из става 1. При слању списка другој инстанци датум последње контроле наводи се у пропратном писму.”

§ 43. Члан 305. мења се и допуњује на следећи начин:

1. У ставу 3. додају се трећа, четврта и пета реченица: „Суд разматра битне аргументе тужилаштва и одбране, доказе који поткрепљују оптужбу и иду у корист окривљеном и противречности релевантне за исход предмета. Посебно образлаже конкретне приговоре о допуштености, аутентичности и поузданости доказних средстава и битне методолошке приговоре на налазе вештака. Набрајање или преписивање доказних материјала без оцене њиховог значаја за утврђене околности не испуњава обавезу образлагања.”

2. Додају се ставови 7. и 8:

„(7) При доношењу осуђујуће пресуде суд наводи доказе о сваком оспореном битном елементу оптужбе и разлоге због којих приговори поткрепљени доказима не стварају сумњу у смислу члана 303. става 2. При доношењу ослобађајуће пресуде суд наводи које околности оптужбе нису утврђене или зашто

## СТРАНИЦА 22 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

утврђена радња не представља кривично дело и разматра битне аргументе који поткрепљују оптужбу. Као услов ослобађања не захтевају се доказивање невиности од стране окривљеног нити утврђивање другог учиниоца или другачијег начина извршења од стране суда.

(8) При одмеравању казне суд посебно разматра утврђене олакшавајуће и отежавајуће околности, њихову релативну тежину и конкретне основе врсте и мере казне и примењених правила о њеном ублажавању, поопштравању или ослобођењу од извршења. Околности које су обележја кривичног дела не рачунају се поново као самосталан основ за строжу казну.”

§ 44. Члан 311. мења се и допуњује на следећи начин:

1. Став 3. мења се и гласи:

„(3) Свако судско рочиште непрекидно се аудио-снима од отварања до закључења, осим пауза и поверљивог већања. Суд може одредити и видео-снимање. Председавајући судија обавештава присутне о снимању при отварању рочишта. Примењују се правила о заштити сведока, тајним подацима и расправама без присуства јавности.”

2. Додају се ставови 4-6:

„(4) Снимак се прилаже списима и чува током рока њиховог чувања. Почетак, крај, прекиди и технички кварови уносе се у писани записник. Обезбеђују се заштита од брисања или замене, резервна копија и евиденција приступа и копирања. Сходно се примењују правила члана 110а.

(5) У случају непредвиђеног техничког квара или друге изненада настале објективне препреке снимање се одмах обнавља; када је то немогуће, без снимања се врше само неодложне радње ради очувања доказа или заштите живота, здравља или личне слободе учесника. Суд у записнику наводи конкретну препреку, време њеног настанка, предузете мере за отклањање и основе хитности. Неприбављање или неодржавање опреме унапред није основ за спровођење редовних рочишта без снимања. У таквим случајевима у писани записник детаљно се уносе искази окривљеног и сведока, одговори вештака, захтеви, приговори и одлуке. Техничка немогућност не ослобађа суд обавезе да обезбеди снимање на наредном рочишту.

(6) Станкама, браниоцима и адвокатима који заступају друге странке омогућавају се приступ снимку и добијање копије најкасније три дана од рочишта. Када закон ограничава давање копије, омогућава се слушање или гледање снимка у суду уз одговарајуће мере заштите. Снимак служи провери тачности и потпуности писаног записника и поштовања процесних правила и не замењује обавезу састављања писаног записника.”

## СТРАНИЦА 23 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

§ 45. Члан 312. мења се и допуњује на следећи начин:

1. Став 1. мења се и гласи:

„(1) Странке имају право да поднесу писане захтеве за исправке и допуне у року од седам дана од обавештења да је писани записник састављен. Обавештење се шаље одмах након потписивања записника. Ако није омогућен приступ писаном записнику или постојећем снимку по члану 311, рок почиње омогућавањем приступа; датум се потврђује у списима.”

2. Додају се ставови 3. и 4:

„(3) Захтев се разматра поређењем са релевантним делом снимка и доноси се образложено решење у року од седам дана. Ако снимак не постоји или се релевантни део не може користити, разматрају се подаци које су странке конкретно навеле и други доступни извори о садржају рочишта. Захтев се не може одбити само због недостатка или оштећења снимка.

(4) Захтев, решење и исправљени или допуњени записник чувају се у списима уз изворни записник. При оспоравању коначног судског акта надлежна инстанца контролише и одлуку о захтеву када је релевантна за истакнуте основе оспоравања или контролу по службеној дужности.”

§ 46. У члану 320. ставу 2. додаје се друга реченица: „Ограничење не важи ни у случајевима из члана 248. става 3. друге и треће реченице.”

§ 47. У члану 339. додају се ставови 4. и 5:

„(4) Независно од исхода другостепеног поступка, суд даје конкретан одговор на битне аргументе жалби странака и тужиоца и приговоре на њих. Суд самостално разматра оспорену оцену доказа и тврдње о недопуштености или искривљавању доказних материјала, неразматрању релевантних доказа, незаконитом саставу суда или пристрасности и неоправданом одбијању прикупљања или испитивања доказа. Позивање на образложење првостепеног суда не замењује одговор на конкретно оспорене закључке.

(5) Када утврди повреду, суд наводи њен утицај на права странака и правилност пресуде и разлоге за начин њеног отклањања. Када се доноси нова пресуда или мења казна, сходно се примењује члан 305. ставови 7. и 8.”

§ 48. У члану 348. додају се ставови 6. и 7:

„(6) Недостатак образложења из става 3. тачке 2. постоји и када дато образложење не омогућава утврђивање чињеничних и правних основа одлуке о битном питању због унутрашњих противречности, изостанка самосталне анализе доказа или неразматрања одлучујућих доказа или аргумената. Пропуст који не спречава контролу ових основа оцењује се по ставу 3. тачки 1. и сам по себи не изједначава се са недостатком образложења.

(7) Када се основом оспоравања тврди искривљавање садржаја доказног материјала или неразматрање одлучујућих доказа, касациони суд испитује поштовање правила о формирању унутрашњег уверења на основу списка предмета. Ова контрола не обухвата самостално утврђивање нових чињеница или замену

**СТРАНИЦА 24 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

законите оцене доказа другачијом оценом, осим када суд врши овлашћења из члана 354. става 5. друге реченице.”

§ 49. У члану 351. ставу 2. додаје се друга реченица: „Ограничење не важи ни у случајевима из члана 248. става 3. друге и треће реченице.”

§ 50. У члану 360. ставу 2. додаје се друга реченица: „Ограничење не важи ни у случајевима из члана 248. става 3. друге и треће реченице.”

§ 51. У члану 368:

1. У ставу 1. речи „две године” замењују се речима „једна година”.

2. У ставу 2:

а) у првој реченици речи „ако је протекло више од једне године” замењују се речима „ако је протекло више од шест месеци”;

б) друга реченица мења се и гласи: „Када је одређен рок по члану 369. ставу 2, нови захтев може се поднети по његовом истеку, а у свим другим случајевима по истеку шест месеци од одлуке суда.”

3. У ставу 3. додају се друга и трећа реченица: „Захтев се може поднети и непосредно надлежном првостепеном суду. Тужилац шаље затражене списе у року од три дана без заустављања хитних радњи за које се може користити оверена копија.”

4. Додаје се став 5:

„(5) Када је окривљени у притвору или кућном притвору, захтев из става 1. може се поднети по истеку три месеца од стварног ограничења слободе. Суд из става 4. јесте надлежни првостепени суд.”

5. Додаје се став 6:

„(6) Нови захтев у случају непоштовања рока који је суд одредио по члану 369. може се поднети одмах по његовом истеку. На контролу трајања прекида примењује се члан 245а.”

§ 52. У члану 369. додају се ставови 4-6:

„(4) Решење из става 2. конкретно наводи неоправдано одуговлачење и мере неопходне за његово отклањање, без прејудуцирања њиховог доказног значаја, формалног одређивања статуса окривљеног или коначног акта у предмету. Препис се даје подносиоцу и органу који је дужан да поступи.

(5) У року од три дана од истека одређеног рока орган доставља суду и подносиоцу извештај о извршеним радњама и разлозима евентуалног непоступања. Суд по службеној дужности контролише поступање у року од седам дана од пријема извештаја или истека рока за његово достављање. У случају непоступања одређује нови одговарајући рок и, ако подаци указују на неоправдано нечињење, шаље материјале надлежном административном руководиоцу и Инспекторату при Високом савету правосуђа ради испитивања у оквиру њихових овлашћења. Недостављање извештаја или списка не спречава одлучивање о околностима које се могу утврдити. Решење само по себи не утврђује дисциплинску повреду или кривичну одговорност.

**СТРАНИЦА 25 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

(6) Непоштовање рока не доводи до аутоматске обуставе кривичног поступка нити ослобађа орган обавезе да одлучи. При контроли узимају се у обзир и одуговлачења пре последњег прекида, наставка, враћања или нове доделе предмета.”

§ 53. У члану 382. ставу 7. додају се друга, трећа и четврта реченица: „Суд проверава да ли је признање поткрепљено допуштеним материјалима предмета, да ли је окривљени добио стварну помоћ браниоца и довољан приступ материјалима и да ли је његова сагласност слободна и обавештена. Решење садржи разлоге о сразмерности договорене казне и примени члана 55. Кривичног законика, када је примењен, уз уважавање члана 381. става 4. Сам договор тужиоца и браниоца није довољан основ за одобрење.”

§ 54. Члан 388а мења се и гласи:

„Саслушање малолетног окривљеног уз видео-снимање са звуком

Члан 388а. У претходном кривичном поступку свако саслушање малолетног окривљеног снима се видео-снимком са звуком по поступку из чланова 237-240. Присуство лица из члана 388. ставова 1. и 2. не ослобађа орган ове обавезе.”

§ 55. Члан 411а допуњује се на следећи начин:

1. У ставу 1. додају се друга и трећа реченица: „Орган који прими пријаву шаље је са расположивим релевантним материјалима председнику Кривичног одељења Врховног касационог суда одмах, најкасније у року од три дана од пријема. Претходна провера другог органа није основ за одлагање слања и не спречава хитне радње из члана 212. става 2.”

2. У ставу 2. додају се друга и трећа реченица: „Прослеђивање се врши образложеним актом, који се шаље и подносиоцу. Не представља одбијање покретања претходног кривичног поступка и не искључује контролу по члану 213. решења којим тужилац одлучује о пријави.”

3. Додаје се став 7:

„(7) Сви примљени материјали и њихово даље кретање евидентирају се са датумом, временом, пошљаоцем и примаоцем. Заштита идентитета подносиоца чува се када је законом предвиђена. Приступ садржају даје се само овлашћеним органима и лицима; главни тужилац, заменици и административни руководиоци не добијају приступ само на основу функције.”

§ 56. У члану 411б додаје се став 6:

„(6) На образлагање, приступ материјалима, рачунање рока за жалбу када је затражен приступ и поступање по судским упутствима сходно се примењују члан 199. ставови 3-5, члан 213. став 11. и члан 213г ставови 1, 3. прва реченица и 5. Против поновљеног одбијања жалба се изјављује по поступку и у роковима из ставова 1-4. За спорове о приступу надлежан је Софијски градски суд. Примена ових одредаба не мења посебан поступак одређивања, изузећа и надзора тужиоца по овој глави.”

## СТРАНИЦА 26 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

§ 57. У члану 411г додаје се став 10:

„(10) У поступцима из ове главе овлашћење административног руководиоца или тужиоца којег је он овластио по члану 234. ставу 3. врши искључиво тужилац који врши надзор по ставу 1. Примењује се члан 234. ставови 4, 6. и 12-14. Остаје судска контрола мера процесне принуде и одуговлачења предвиђена законом.”

§ 58. У члану 419. ставу 1. другој реченици после „члана 243а става 4. тачака 1. и 2” додају се речи „укључујући у вези са чланом 243б”.

§ 59. У члану 420. додају се ставови 5. и 6:

„(5) Осуђени, лице ослобођено кривичне одговорности уз изрицање управне казне по члану 78а Кривичног законика, оштећени, његови наследници и оштећено правно лице могу самостално тражити понављање поступка по основима из члана 422. става 1. тачака 1. и 2. када су релевантне околности утврђене правноснажном пресудом. Уз захтев се прилаже препис пресуде или наводе подаци неопходни да је орган прибави по службеној дужности. Захтев наводи везу утврђене околности са актом чије се укидање тражи и њен значај за исход предмета. Примењују се члан 421. став 1. и члан 422. став 3. Када суд на захтев оштећеног, његових наследника или оштећеног правног лица дозволи понављање на штету лица, при поновном разматрању захтев има дејство жалбе приватног оптужиоца по члану 355. ставовима 2. и 3. само у усвојеном обиму.

(6) По завршетку испитивања из члана 420а, осуђени или лице ослобођено кривичне одговорности по члану 78а Кривичног законика може самостално тражити понављање по основу из члана 422. става 1. тачака 1-3. у своју корист на основу резултата испитивања. Резултати се прилажу захтеву или се наводе списи ради прибављања по службеној дужности. Захтеви члана 422. ставова 1. и 2. остају непромењени.”

§ 60. Додаје се члан 420а:

„Испитивање основа за понављање у корист осуђеног

Члан 420а. (1) Осуђени, лице ослобођено кривичне одговорности уз изрицање управне казне по члану 78а Кривичног законика или његов бранилац могу затражити од тужиоца из члана 420. става 1. конкретне радње ради испитивања основа из члана 422. става 1. тачака 1-3. у корист лица.

(2) Захтев наводи околност коју треба испитати, њен значај за правилност правноснажног акта, извор информација и тражене радње. Од лица се не захтева да је претходно прибавило доказе којима нема законит приступ или чије је прикупљање у надлежности државног органа.

(3) Тужилац одлучује образложеним решењем у року од месец дана од пријема захтева. Одбијање је допуштено када је тражена радња законом забрањена, објективно немогућа, нерелевантна за наведени основ или већ извршена, а нису изнете нове релевантне околности. Сама другачија оцена већ испитаних доказа не оправдава ново испитивање. Решење се одмах саопштава подносиоцу и браниоцу.

## СТРАНИЦА 27 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

(4) Ако усвоји захтев, тужилац одређује радње, надлежни орган и рок извршења од највише три месеца. Виши тужилац може продужити рок за највише три месеца при сваком продужењу, на основу конкретно наведених објективних препрека и преосталих радњи. Решење о сваком продужењу одмах се саопштава подносиоцу и браниоцу уз поуку о року и поступку жалбе. На прикупљање и испитивање доказа примењују се правила истраге из овог законика и гаранције права погођених лица. Када подаци указују на кривично дело, примењују се и чланови 207-213. По завршетку тужилац подносиоцу и браниоцу омогућава приступ релевантним материјалима уз законска ограничења и у року од месец дана одлучује да ли ће захтевати понављање.

(5) Одбијање из става 3. и свако решење о продужењу рока из става 4. могу се оспорити у року од четрнаест дана од обавештења пред судом надлежним по члану 424. Жалба против продужења рока не одлаже испитивање. По истеку рока за одлучивање или испитивање без одговарајућег акта, подносилац се може обратити истом суду због нечињења. Жалба се може поднети непосредно суду, који прибавља материјале; тужилац их шаље у року од три дана.

(6) Суд разматра жалбу на нејавној седници у року од четрнаест дана од пријема материјала, најкасније месец дана од обраћања суду, или по потреби на јавној расправи уз позивање подносиоца, браниоца и тужиоца у истом року. Недостављање материјала не спречава одлучивање о нечињењу. Образложеним коначним решењем суд потврђује оспорено решење или га укида и враћа списе са обавезним упутствима о учињеној повреди и неопходном испитивању. При укидању продужења суд одређује одговарајући рок за завршетак испитивања. У случају нечињења одређује одговарајући рок за одлучивање или извршење конкретних радњи. Упутства не смеју прејудуцирати кривицу било ког лица.

(7) Чланови већа које је донело решење из става 6. не учествују у каснијем разматрању захтева за понављање по истом основу.

(8) Овај члан не зауставља нити продужава рокове за жалбе или захтеве за понављање и не одлаже извршење правноснажног акта. Када постоји непосредна опасност од губитка наведеног извора доказа, тужилац одмах предузима законом допуштене мере за његово очување.

(9) У предметима из надлежности Европског јавног тужилаштва тужилачка овлашћења по овом члану врши његов надлежни орган у складу са Уредбом (ЕУ) 2017/1939.”

§ 61. У члану 421. додаје се став 5:

„(5) Захтев из члана 420. ставова 5. и 6. у корист осуђеног или лица ослобођеног кривичне одговорности по члану 78а Кривичног законика не подлеже року. У свим другим случајевима примењује се став 1.”

§ 62. У члану 422. додаје се став 3:

„(3) Понављање на штету лица у односу на које је поступак окончан правноснажним судским актом допуштено је само по основу из става 1. који се састоји од нових или

## СТРАНИЦА 28 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

новооткривених околности или суштинског недостатка претходног поступка који погађа његову правичност и може утицати на исход предмета. Суд посебно образлаже постојање ових услова. Другачија оцена раније познатих доказа или пуко неслагање са правним закључцима правноснажног акта нису такав недостатак. Овај став не успоставља самосталан основ за понављање нити продужава рок из члана 421. става 1.”

## ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

§ 63. Закон о правосудном систему (објављен у „Државном гласнику”, бр. 64 из 2007; измењен и допуњен, бр. 69 и 109 из 2008, бр. 25, 33, 42, 102 и 103 из 2009, бр. 59 из 2010, бр. 1, 23, 32, 45, 81, 82 и 93 из 2011, бр. 20, 50 и 81 из 2012, бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 из 2013, бр. 19, 21, 53, 98 и 107 из 2014, бр. 14 из 2015, бр. 28, 39, 50, 62 и 76 из 2016, бр. 13, 14, 63, 65, 85, 90 и 103 из 2017, бр. 7, 15, 49 и 77 из 2018, бр. 17, 19, 29, 64 и 83 из 2019, бр. 11, 86, 103, 109 и 110 из 2020, бр. 16, 41, 43 и 80 из 2021, бр. 15, 24, 32, 56 и 62 из 2022, бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 из 2023, бр. 18 и 67 из 2024, бр. 6, 63, 65 и 87 из 2025, бр. 16, 17, 51, 55, 60 и 69 из 2026) допуњује се на следећи начин:

1. У члану 9. додају се ставови 5. и 6:

„(5) У кривичним поступцима и предметима по пријавама кривичних дела у материјале се укључује запис о првој додели и свакој наредној додели, уз навођење датума, времена, верзије примењених правила доделе, састава круга лица у тренутку избора, лица обухваћених избором и основа за изузимање лица из избора. При новој додели укључује се и образложени акт који наводи разлог промене. Историја доделе чува се током рока чувања предмета или списка.

(6) Лица овлашћена за приступ предмету или списима имају приступ и документима из става 5. Заштићени лични подаци прикривају се без спречавања провере да ли је надлежни магистрат законито одређен.”

2. У члану 145. ставу 2. додаје се трећа реченица: „Када се претходна провера односи на пријаву кривичног дела, примењују се и чланови 212а и 213в Законика о кривичном поступку.”

§ 64. (1) Овај закон примењује се на процесне радње извршене након ступања на снагу, укључујући у незавршеним поступцима. Нови технички захтеви нису самосталан основ недопуштености материјала законито прикупљених пре тог датума.

(2) У поступцима који су у току попис из члана 107. става 7. саставља се у року од два месеца. Ово не одлаже приступ расположивим материјалима неопходним за припрему одбране или оспоравање притвора.

(3) Прва периодична контрола по члану 65а и члану 270. ставу 5. спроводи се у року од тридесет дана од ступања овог закона на снагу; мериторна судска контрола пре истека тог рока замењује прву периодичну контролу. У претходном кривичном поступку тужилац шаље списе суду најкасније двадесетог дана.

(4) За поступке прекинуте при ступању овог закона на снагу прва провера по члану 245а спроводи се у року од три месеца од тог датума. У случајевима судске контроле по службеној дужности тужилац обавештава надлежни суд о прекинутим поступцима у року од месец дана од ступања на снагу, а суд заказује прву контролу у тромесечном року. Ово не одлаже непосредни

**СТРАНИЦА 29 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

наставак када су основи престали или разматрање поднетог захтева за наставак.

(5) У предметима по пријавама кривичних дела који су у току при ступању овог закона на снагу, у којима нема одлуке по члану 207. или 213, тужилац одлучује у року од месец дана од тог датума. По истеку тог периода примењује се члан 213в. Ово не одлаже покретање поступка када су испуњени услови из члана 207. става 1.

§ 65. (1) Члан 420. ставови 5. и 6, члан 421. став 5. и члан 422. став 3. примењују се и на правноснажне судске акте, без обнављања истеклих рокова за понављање на штету лица у односу на које је поступак окончан.

(2) Члан 311. ставови 3-6. примењују се на судска рочишта одржана после ступања тих одредаба на снагу. Високи савет правосуђа организује техничке услове, безбедно чување и приступ снимцима у оквиру своје надлежности. Правила о исправци писаних записника примењују се на записнике састављене после ступања тих правила на снагу.

§ 66. У року од шест месеци од објављивања министар правде, у координацији са министром унутрашњих послова и Високим саветом правосуђа, доноси правилник о техничким захтевима за снимке, провери истовестности дигиталних копија са изворницима и заштити и чувању копија и евиденција по овом закону. Правилник не може успостављати додатне основе за ограничавање процесних права нити изузетке од обавезног снимања.

§ 67. Овај закон ступа на снагу шест месеци од објављивања у „Државном гласнику”, осим § 66, који ступа на снагу даном објављивања.

## ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

нацрта Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку

### 1. Разлози који захтевају усвајање

Нацрт је припремљен на основу правног оквира на дан 25. септембра 2026, укључујући пречишћени Законик о кривичном поступку са изменама закључно са „Државним гласником” бр. 59 из 2026. и релевантним одредбама Закона о правосудном систему. Предлаже међусобно повезане гаранције за законито покретање, вођење и окончање кривичног поступка, делотворну заштиту од процесног нечињења и проверљивост доказивања и судског одлучивања.

Важеће право утврђује објективно, свестрано и потпуно испитивање околности, унутрашње уверење, претпоставку невиности, право на одбрану и обавезу образлагања. Већ постоји тужилачка и судска контрола одбијања, обуставе и прекида, као и посебни механизми чланова 213б, 243а и 244а. Нацрт надограђује ове гаранције ширим приступом суду, конкретним роковима, приступом материјалима и провером поступања по судским упутствима.

Судска контрола општег поступка одбијања покретања по члану 213. ставу 4. ограничена је на одређен круг кривичних дела. Претходне провере, прослеђивање списка и неодлучивање могу одложити приступ тој контроли. Неопходно је разликовати довољно података за покретање поступка, довољно доказа за формално одређивање статуса окривљеног и степен доказаности неопходан за осуду. Неиспитивање доступног извора информација не сме постати самосталан основ одбијања.

Законит прекид не ослобађа органе праћења основа, активности потраге и опасности од губитка доказа. Понављање укинутог акта без поступања по обавезним упутствима чини судску заштиту у пракси неделотворном. Истовремено, неограничено обнављање већ окончаног гоњења само због другачијег унутрашњег уверења несагласно је правној сигурности. Нацрт заједно решава ове проблеме.

Самовоља у поступању са доказима може се испољити кроз искључивање или неразматрање битних доказа, прерано одбацивање још неиспитаног извора, неоправдано одбијање вештачења, нетачно вођење записника и само привидно образложење. Потребна је заштита и од неправилне осуде и од незаконитог ометања кривичне одговорности. Исход предмета сам по себи не доказује злоупотребу; одлучујуће су утврдиве повреде и њихов значај за правичност и правилност поступка.

Потребу за доследним гаранцијама поткрепљује надзор Комитета министара Савета Европе у групама предмета S.Z. и Kolevi. Одлука од 4. децембра 2025, донета на 1545. састанку о људским правима, односи се на делотворност истрага и практичну независност механизма истраге главног тужиоца. Ови налази оправдавају институционалне мере, али не утврђују кривицу конкретног магистрата. Нацрт узима у обзир накнадне измене из јуна 2026. и допуњује важећи оквир тамо где евидентирање, приступ, рокови или извршење судских аката захтевају изричиту гаранцију.

## 2. Циљеви

Главни циљ је да свака битна одлука има утврдив чињенични и правни основ, да је у одређеном року донесе непристрасан надлежни орган и да подлеже одговарајућој контроли. То се остварује следећим међусобно повезаним решењима.

Рана помоћ браниоца. Право на помоћ адвоката током претходних провера већ је признато чланом 145. ставом 6. Закона о правосудном систему (ЗПС). Нови члан 15а Законика о кривичном поступку (ЗКП) везује додатне гаранције за стварну сумњу у учешће у кривичном делу: обавештавање, ћутање, поверљиву консултацију, тумачење и заустављање саслушања лица као сведока о сопственом учешћу. Одређује орган надлежан за правну помоћ, постављање адвоката и буџетско финансирање. Судска заштита обухвата одбијање и нечињење. Не ствара се нови основ за задржавање нити се замењује формално одређивање статуса окривљеног.

Евидентирање и одлучивање. Нови члан 212а захтева непосредно евидентирање и благовремено слање пријаве тужиоцу, укључујући када је прво прими орган Министарства унутрашњих послова. Успостављају се проверљив почетак и крајњи рок за одлуку о пријави кривичног дела. Рок не почиње изнова при прослеђивању, спајању, раздвајању или промени броја у вези са истим чињеницама. Усклађивање са чланом 145. ЗПС спречава супротстављене режиме. Довољно података захтева благовремено покретање поступка независно од управне, дисциплинске или друге провере која је у току. Грађанскоправни карактер односа сам по себи не искључује кривично дело.

Контрола одбијања. Општа судска контрола проширује се на одбијања за кривична дела која се гоне по службеној дужности, укључујући спор о правној квалификацији пријављеног коју је усвојио тужилац. Предвиђени су рок за одлуку вишег тужилаштва, непосредан приступ суду ако се он пропусти и једнака контрола аката који коначно завршавају претходну проверу независно од назива. Приступ обухвата ажуран попис и копије, а ограничења морају бити образложена и подложна контроли. Рок за жалбу узима у обзир стварно омогућен приступ. Од подносиоца жалбе не захтева се оспоравање акта без могућности увида у његову чињеничну основу.

Уставну допуштеност судске контроле одбијања потврдила је Одлука бр. 14 од 26. јула 2024. у уставном предмету бр. 10/2023. Уставни суд одбио је оспоравање члана 213. ставова 4-6. ЗКП и разликовао одлуку о покретању истраге од уставне функције позивања лица на одговорност и заступања оптужбе. Предложено проширење чува ту границу: суд контролише законитост и утемељеност, а тужилац доноси неопходан процесни акт. Уклањање ограниченог каталога смањује зависност приступа суду од прелиминарне квалификације пријављених чињеница коју је дао тужилац; то је законодавни избор за свеобухватнију заштиту, а не тврдња да је постојећи каталог проглашен неуставним.

Заштита од нечињења. Нови члан 213в омогућава непосредно обраћање суду ради одређивања рока за одлучивање. Суд контролише поштовање законске обавезе без налагања одређеног одбијања, оптужбе или исхода. Истек рока не значи аутоматско покретање поступка или аутоматско одбијање. За непоступање су предвиђени поновљена контрола, полагање рачуна и упућивање надлежним органима у оквиру законских овлашћења. Евидентирање утврђује почетак рока, приступ омогућава суштинско

## СТРАНИЦА 32 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

оспоравање, образложење чини одлуку подложном контроли, а накнадни извештај омогућава утврђивање поступања по судском решењу. Увођење само једне од ових мера изоловано оставило би нетакнуте остале могућности стварног блокирања заштите.

Конкретно образложење и поступање по упутствима. Члан 199. допуњује се захтевима за анализу чињеница, материјала, битних противречности и аргумената. Незнатност се разликује од случаја мањег значаја. Пошто суд укине акт, тужилац извештава о поступању по сваком обавезном упутству. Неизвршена упутства не могу се заобићи понављањем укинутог образложења. Када се утврди поновљена повреда, предвиђа се насумична додела другом тужиоцу уз очување посебних режима. Ово је процесна гаранција, а не дисциплинска санкција, и не прејудичира одговорност магистрата или окривљеног.

Обустава и прекид. Појашњавају се разматрање доказних предлога пре обуставе због недостатка доказа, приступ овлашћених лица и судска контрола битних пропуста. Код прекида појединачно се наводе чињенична препрека, предузете мере и допуштене накнадне радње. Даље постојање основа испитује се свака три месеца. Одбијање наставка и неодлучивање подлежу судској контроли. Нова конкретна околност допушта ранији захтев. Не ствара се обавеза неограниченог трагања за неодређеним оптужујућим доказима. Праћење по службеној дужности је неопходно јер препрека одређеној процесној радњи не оправдава нечињење у погледу свих допуштених радњи. Тромесечна провера не прејудичира нестанак препреке; захтева утврђивање њеног актуелног постојања. Потраге, очување доказа и заштита од прекомерног трајања спајају се са забраном настављања истраге само ради постизања унапред одређеног жељеног резултата.

Посебне гаранције у случајевима напада на правосуђе. У поступцима предвиђеним нацртом за кривична дела из чланова 288, 288а и 289. Кривичног законика (КЗ), која законом наведени учесници изврше при вршењу службених функција, уводи се судска контрола обуставе и прекида по службеној дужности. Контрола тако не зависи у потпуности од иницијативе или могућности појединачног подносиоца жалбе. Постојећи посебни режими усклађују се ради избегавања паралелних и противречних поступака.

Стабилност окончаног гоњења. Предвиђа се претходна судска контрола ванредног укидања обуставе по истеку редовних законских рокова, као и у року из члана 243. става 10. када се тражи укидање на штету лица после коначне мериторне одлуке о његовој кривичној одговорности. Изузетан карактер мора се поткрепити конкретним околностима, а не општим позивањем на интересе правосуђа. Узима се у обзир примењива забрана поновног гоњења, укључујући када је поступак мериторно окончан тужилачким актом. Ова гаранција не спречава истрагу засебног кривичног дела извршеног током првобитног поступка.

Разумни рокови истраге. Свако продужење мора навести шта је урађено, преостале радње и конкретне препреке. Продужена истрага подлеже ранијој судској контроли одуговлачења; захтев за убрзање може се поднети непосредно суду. О поступању у одређеном року подноси се извештај и спроводи накнадна контрола. Одуговлачење не доводи до аутоматске обуставе нити само по себи чини неважећим

## СТРАНИЦА 33 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

законите радње. Нацрт надограђује судски поступак из чланова 368. и 369. после измена из јуна 2026. Контрола одређеног продужења по члану 234. разликује се од опште контроле неоправданог одуговлачења. За притворена лица ранији приступ убрзању оправдан је трајним задирањем у личну слободу.

Приступ доказима и њихова поузданост. Попис и чување релевантних материјала обухватају и материјале на које тужилаштво не намерава да се позове. Нови члан 227а ствара судски остварив приступ уз појединачно наведена ограничења. Евиденција кретања предмета, узорака и дигиталних података, снимање саслушања и приступ примарним подацима вештачења омогућавају проверу аутентичности, интегритета и поузданости. Суд мора конкретно испитати приговоре на методе вештачења и основе одбијања допунског или поновљеног вештачења. Видео-снимање усклађено је са заштитом малолетника и обухвата наведене случајеве прибављања информација пре покретања поступка. Исправља се упућивање у члану 239. ставу 6. на важеће правило запечаћивања.

Допуштеност и једнакост процесних могућности. Забрањена је употреба исказа добијених мучењем, незаконитом принудом или наведеним повредама права на одбрану. Забрана се не може заобићи другим документом или саслушањем лица које је прибавило исказ. Успоставља се поступак образложеног судског одлучивања о конкретним приговорима допуштености. Судско одбијање прикупљања доказа повезује се са проверљивим разлозима, без превременог порицања веродостојности још неприбављеног извора. Следивост и приступ не дају доказу унапред одређену тежину. Отклоњив пропуст у евиденцији не доводи до аутоматског искључивања, а тврдња о техничкој тачности не замењује судско испитивање конкретне методе. Одлука о допуштености одваја се од оцене веродостојности; одсуство посебне жалбе против сваког међурешења ограничава уситњавање поступка уз очување контроле са коначним актом.

Лична слобода. Периодична контрола сваких тридесет дана у претходној фази и шездесет дана у судској фази допуњује иницијативу одбране. Максимални рокови из члана 63. става 4. не повећавају се. Укидање члана 65. става 6. уклања привремену препреку новом захтеву. Тежина оптужбе и повећане казне не оправдавају аутоматски притвор. Неопходни су актуелни разлози о сваком ризику, недовољности блажих мера, укупном трајању, здрављу и неопходном лечењу. Одабрана учесталост је додатна национална гаранција, а не рок непосредно захтеван правом Европске уније или Конвенцијом. Контрола на захтев одбране не одлаже се до наредне контроле по службеној дужности. Коришћење већ извршене мериторне судске контроле као почетка наредног периода спречава непотребно дуплирање.

Непристрасност и вођење записника. О оспореном изузећу одлучује други насумично одабран судија или веће у кратком року. Предвиђени су поступак када се такво веће не може образовати и заштита од опструкције поновљеним истоветним захтевима. Пријава против судије не уклања га аутоматски. Обавезно аудио-снимање пружа поуздану основу за контролу рочишта. Изузетак због изненадне техничке препреке ограничен је на хитне радње. Писани записник се чува; исправке се проверавају према снимку, рок је повезан са обавештавањем и приступом, а првобитна верзија остаје следива.

Пресуде и контрола виших инстанци. Суд разматра битне аргументе тужилаштва и одбране, разрешава противречности и поткрепљује доказне и правне закључке. Осуда захтева доказаност оптужбе ван сумње; ослобађајућа пресуда

## СТРАНИЦА 34 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

наводи неутврђене околности или правне основе због којих радња не представља кривично дело. Окривљени не доказује невиност и не мора да утврди стварног учиниоца. Индивидуализација казне посебно се образлаже. Другостепени суд врши сопствену контролу, а касациона контрола обухвата тешке недостатке образложења и процесне повреде при оцени доказа. Није сваки пропуст у писању недостатак образложења, а касациона контрола не постаје општа трећа чињенична инстанца.

Понављање поступка. Када су лажни докази или кривично дело органа који учествује у поступку утврђени правноснажном пресудом, погођеним лицима даје се ограничен непосредан приступ суду по постојећим основима. Нови члан 420а уређује конкретно испитивање нових околности у корист осуђеног или лица ослобођеног кривичне одговорности по члану 78а КЗ, уз образложену одлуку и контролу одбијања и нечињења. По испитивању је предвиђен и самосталан захтев на основу резултата. Понављање на штету лица није допуштено само због другачије оцене познатих доказа; не стварају се нови материјални основи и не обнављају истекли рокови на штету лица. Непосредни захтев оштећеног по члану 420. ставу 5. условљен је већ правноснажном пресудом која утврђује релевантну околност и њеним значајем за исход првобитног предмета. Последице поновног разматрања изричито су усклађене са чланом 355. ставовима 2. и 3. само у обиму усвојеног захтева. Неповољна измена по службеној дужности ван тог обима није допуштена. Поступак из члана 420а служи користи осуђеног и није општи поступак за поновљено оспоравање сваке правноснажне пресуде.

Организација, споразуми о признању кривице и насумична додела. Организациони рокови не замењују члан 107. став 4. Изузеци за повреде које настану или постану познате касније усклађени су са члановима 320, 351. и 360. Споразуми задржавају допуштени обим и правило члана 381. става 4, али суд испитује доказну поткрепљеност, приступ одбране и сразмерност, укључујући по члану 55. КЗ. Допуне ЗПС чине следивим прву и наредне доделе, искључивање из избора и разлоге промене магистрата уз заштиту релевантних личних података.

Гаранције против злоупотребе нових правних средстава сразмерне су одређеној контроли. Захтеви за изузеће захтевају околности релевантне за непристрасност, а поновљени истоветни захтеви не блокирају предмет. Доказни предлози оцењују се према релевантности и неопходности; нове контроле не захтевају прикупљање сваког предложеног доказа. Судско укидање не бира наредног тужиоца по имену и не доводи до аутоматске дисциплинске или кривичне одговорности. Независност органа који одлучује тако се спаја са проверљивошћу основа одлуке.

## Додатне гаранције против институционалне зависности и злоупотребе процесних овлашћења

Члан 111. допуњује се правом на заштиту познатих претендата на одузети предмет, независно од другог процесног статуса. Контрола обухвата одбијање, дозволу предаје другом лицу и неодлучивање. Обавештавање и одложно дејство пре стварне предаје спречавају неповратно задирање у права. Периодична провера захтева актуелну доказну потребу и сразмерност. Спор о својини остаје грађанском суду по члану 113; кривични суд га не решава са дејством пресуђене ствари. Пресуда Суда правде Европске уније (СПЕУ) од 12. маја 2022, RR и JG, C-505/20,

## СТРАНИЦА 35 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

ЕСЛИ:EU:C:2022:376, поткрепљује делотворну заштиту трећих лица у обиму Директиве 2014/42/EU. Предлог уводи општију националну гаранцију.

Практичну потребу за контролом пре предаје поткрепљује и званично саопштење тужилаштва од 5. јула 2023. о утврђеним повредама при враћању материјалних доказа и пропуштању благовремених накнадних радњи. Овај надзорни налаз није осуђујућа пресуда и не утврђује личну кривицу за кривично дело.

Судска контрола одбијеног изузећа тужиоца и забрана да аутор оспореног налога разматра жалбу против његовог спровођења ограничавају самоконтролу у сукобу. Други тужилац одређује се по законском поступку, без избора по имену од стране суда. Већ предузете радње не оглашавају се аутоматски неважећим, а пријава не доводи до аутоматског изузећа. Образлагање уклањања истражног органа и његово право на приговор против незаконитог налога чувају уставно руковођење истрагом и чине интервенцију подложном контроли.

У посебном поступку о главном тужиоцу додају се кратак рок за прослеђивање, евиденција кретања и ограничен приступ према овлашћењима. Сама функција не даје приступ материјалима о релевантном руководиоцу. Узимају се у обзир истовремено одређивање надзорног тужиоца и судска контрола обуставе и прекида по службеној дужности, који важе од 5. јуна 2026; ове гаранције се не представљају као недостајуће нити дуплирају. Нови члан 411г став 10. изричито додељује овлашћење административног руководиоца из члана 234. става 3. посебном надзорном тужиоцу, тако да наставак истраге не зависи од редовног административног руководиоца тужилаштва. Примењују се и повезане гаранције члана 234. ставова 4, 6. и 12-14. Независно одређивање и судско изузеће по посебној глави остају непромењени. Уставну допуштеност овог посебног механизма потврдила је Одлука бр. 14 од 26. јула 2024. у уставном предмету бр. 10/2023; предлог уређује вршење његових функција без промене уставног носиоца функције гоњења.

Откривање истражних материјала подлеже писаној оцени неопходности и сразмерности. Брза судска заштита омогућава уклањање незаконите објаве са службеног канала или појашњење процесног статуса, без цензуре независних медија. Чува се потпуна посебна забрана откривања из члана 198. става 1. Правну основу чине претпоставка невиности, чланови 4. и 10. Директиве (ЕУ) 2016/343 и члан 6. § 2. Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП).

### 3. Финансијска и друга средства неопходна за спровођење

Спровођење захтева почетна улагања и сталне расходе за опрему за снимање у просторијама за саслушање и судницама, безбедно чување и резервне копије, техничко одржавање, контролу приступа, давање копија и обуку. Потребно је финансирање правне помоћи, проверљивости вештачења и администрације додатних судских поступака. Обавезно аудио-снимање рочишта технички је ограниченија мера од општег видео-снимања.

Проширена контрола одбијања, периодичне провере прекинутих предмета и притвора, одлуке о изузећу посебног већа и испитивања после осуде повећавају оптерећење. Морају се оценити неопходан број судија и тужилаца, помоћно особље, дежурства и капацитет Врховног касационог суда за нова овлашћења. Део расхода може се надокнадити мањим бројем поновљених

## СТРАНИЦА 36 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

процесних радњи, али се такве уштеде унапред не претпостављају као сигурне или довољне.

Финансирање треба обезбедити у буџетима надлежних органа, укључујући буџет правосуђа и правне помоћи, уз поштовање буџетске аутономије. Припремни период за техничке обавезе омогућава попис, јавне набавке, испитивање система и обуку. Не уводе се накнаде за омогућени електронски приступ, а трошкови обавезног снимања не наплаћују се појединачно окривљеном.

Поуздана процена трошкова захтева институционалне податке о броју предмета, одбијања, прекинутих поступака, рочишта, саслушања и просторија, трајању и року чувања снимака и постојећој инфраструктури и људским ресурсима. Без тих података не могу се поткрепити ни конкретан буџетски износ ни одсуство финансијског утицаја. Ако предлог буде прихваћен, надлежни орган треба да припреми процену трошкова и организациони план уз учешће релевантних буџетских корисника пре подношења предлога закона.

Организациони план треба да разликује почетна улагања од годишњих расхода. Неопходни додатни капацитет треба оценити према очекиваном броју поступака, просечном времену припреме и одлучивања и расположивим ефективним радним ресурсима, по органима и судским подручјима. За снимке треба израчунати годишњи обим, рок чувања, резервне копије и трошкове безбедног приступа; одржавање, обука и правна помоћ оцењују се одвојено. Шестомесечни припремни период захтева редом попис и буџетско планирање, доношење техничких правила и набавку неопходне опреме, затим испитивање и обуку.

Довољност овог периода мора се потврдити подацима надлежних органа пре усвајања. Ако се утврди објективна недовољност, период треба прилагодити самим законом, без одлагања гаранција подзаконским актима.

## 4. Очекивани резултати

Очекују се раније и образложене одлуке о пријавама кривичних дела, стварни приступ материјалима, мање поновљених аката са неизвршеним судским упутствима и благовремени наставак када престану основи прекида. Следивост материјала и снимци подржавају и окончање неоснованих оптужби и доказивање основаних. Независне одлуке о изузећу и суштинска контрола виших инстанци смањују ризик необјективног одлучивања.

Резултате треба оцењивати према времену одлучивања, броју и основима укинутих одбијања и обустава, поступању по судским упутствима, трајању прекида, благовремености приступа, недостајућим снимцима, усвојеним исправкама писаних записника и повредама разумног рока. Број осуда или ослобађања сам по себи није показатељ квалитета или злоупотребе. Оцена треба да разматра утемељеност, законитост и трајност аката заједно са оптерећењем и трошковима нових гаранција. За накнадну оцену треба утврдити упоредиву полазну основу, пратити прву пуну годину примене и спровести преглед после прикупљања података за две године. Укинуте акте треба разматрати према врсти

## СТРАНИЦА 37 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

повреде и у односу на укупан број контролисаних аката, а не као изолован број. Показатељи не смеју служити као квоте за осуде, обуставе или дисциплинске санкције.

## 5. Усклађеност са правом Европске уније и међународним обавезама

Уставну основу чине чланови 30, 31, 56, 117, 121, 122, 127. и 132. Устава. Предлози конкретизују захтеве независног и непристрасног суда, једнакости и контрадикторног поступка, утврђивања истине и образложених одлука. Судска упутства не могу одређивати кривицу, заменити тужиоца при оптуживању или захтевати осуду. Судско укидање, другачије тумачење или неслагање странке сами по себи не утврђују основе кривичне одговорности магистрата. Чува се уставна заштита из члана 132. става 1; предвиђено упућивање Инспекторату не даје му жалбену контролу унутрашњег уверења.

У обиму члана 51. Повеље о основним правима, нацрт развија чланове 47. и 48. и заштиту по члану 50. Релевантне су Директива 2012/13/EU о информисању, Директива 2013/48/EU о приступу адвокату, Директива (ЕУ) 2016/343 о претпоставци невиности, Директива (ЕУ) 2016/800 о гаранцијама за децу и Директива (ЕУ) 2016/1919 о правној помоћи. Ограничења приступа су конкретна и подложна контроли; битни материјали за оспоравање притвора достављају се без одлагања. Осуда на основу материјала који одбрана није могла делотворно оспорити није допуштена.

Директива 2012/29/EU, укључујући члан 11, релевантна је за право оштећеног на информације и преиспитивање одлуке о неговању. Нацрт предвиђа конкретније националне гаранције образложења, приступа, рокова и независне контроле. Не стварају право оштећеног да захтева осуду без обзира на доказе. На обраду и достављање информација примењују се Директива (ЕУ) 2016/680 и одговарајући национални оквир, уз заштиту сведока, деце и тајних података. Снимци и евиденције не постају неограничено јавно доступни.

Овлашћења Европског јавног тужилаштва чувају се у складу са Уредбом (ЕУ) 2017/1939. Предвиђена национална судска контрола врши се у примењивим границама члана 42. те уредбе. Не уводе се национална хијерархијска тужилачка контрола над европским тужиоцем и европским делегираним тужиоцима нити национална административна нова додела која замењује посебне надлежности. Чува се и посебан поступак истраге кривичних дела главног тужиоца или његовог заменика.

Измене развијају гаранције чланова 3, 5, 6. и 13. Европске конвенције о људским правима и подржавају делотворно извршење процесних обавеза истраге повреда права заштићених Конвенцијом. Апсолутна забрана мучења и нечовечног или понижавајућег поступања не зависи од тежине оптужбе. Рани приступ адвокату сагласан је начелу пресуде Великог већа од 27. новембра 2008, представка бр. 36391/02, § 63. Потреба релевантних и довољних разлога за притвор од прве судске одлуке појашњена је пресудом Великог већа од 5. јула 2016, представка бр. 23755/07, § 102. Предвиђени конкретни рокови и забране су националне законодавне гаранције практичне примене тих начела.

Понављање и ванредно укидање усклађени су са чланом 4. Протокола бр. 7. уз Конвенцију. Када се примењује забрана поновног гоњења, коначност се може

## СТРАНИЦА 38 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА

превазићи само допуштеним новим или новооткривеним околностима или суштинским недостатком који може утицати на исход. Сама другачија оцена раније познатих доказа није довољна. Омогућава се исправљање неправилне осуде без неограниченог поновљеног гоњења ослобођеног лица. Утврђено кривично дело учесника првобитног поступка не прејудуцира кривицу по првобитној оптужби. Овај приступ следи разликовања из пресуде Великог већа од 8. јула 2019, *Mihalache*, представка бр. 54012/10, §§ 115-126. и 130-137: јасне границе редовне контроле, коначност одлуке и засебни строги услови ванредног понављања на штету лица.

Овај нацрт и његово образложење представљају предлог по члану 18. Закона о нормативним актима. При накнадној изради и подношењу предлога закона надлежни органи спроводе примењиву процену утицаја, јавне консултације, финансијско обезбеђење и неопходно усклађивање. Наведене гаранције треба примењивати заједно са очуваним основним начелима и посебним поступцима ЗКП.

## Законодавни извори и судска пракса

1. Законик о кривичном поступку - Министарство правде.
  2. Устав Републике Бугарске - Министарство правде.
  3. Закон о правосудном систему - Министарство правде.
  4. Закон о нормативним актима - Министарство правде.
  5. Закон о правној помоћи - Министарство правде.
  6. Европска конвенција о људским правима и протоколи - званични текст.
  7. Повеља Европске уније о основним правима.
  8. Директива 2012/13/EU - право на информације.
  9. Директива 2013/48/EU - приступ адвокату.
  10. Директива (ЕУ) 2016/343 - претпоставка невиности.
  11. Директива (ЕУ) 2016/800 - процесне гаранције за децу.
  12. Директива (ЕУ) 2016/1919 - правна помоћ.
  13. Директива 2012/29/EU - права оштећених.
  14. Директива (ЕУ) 2016/680 - заштита података о личности.
  15. Уредба (ЕУ) 2017/1939 - Европско јавно тужилаштво.
  16. Европски суд за људска права, Велико веће, пресуда од 27. новембра 2008, представка бр. 36391/02.
  17. Европски суд за људска права, Велико веће, пресуда од 5. јула 2016, представка бр. 23755/07.
  18. Европски суд за људска права - Водич за члан 4. Протокола бр. 7, ажуриран 28. фебруара 2026, §§ 67-77.
- Додатни извори за проверу од 25. септембра 2026:
1. СПЕУ, RR и JG, C-505/20, пресуда од 12. маја 2022.
  2. Тужилаштво Републике Бугарске, саопштење од 5. јула 2023. о провери спроведеној 2020.
  3. Уставни суд, Одлука бр. 14 од 26. јула 2024. у уставном предмету бр. 10/2023, објављена у „Државном гласнику” бр. 67 од 9. августа 2024.
  4. Комитет министара Савета Европе, 1545. састанак, одлука од 4. децембра 2025. у групама S.Z. и Kolevi; напомене и одлука, објављен незванични превод на бугарски.
  5. Европски суд за људска права, Велико веће, *Mihalache*, пресуда од 8. јула 2019, представка бр. 54012/10, §§ 115-126. и 130-137.

**СТРАНИЦА 39 / 39 БУГАРСКОГ ОРИГИНАЛА**

Аутор и подносилац предлога по члану 18. Закона о нормативним актима:

Мариан Георгиев Иванов, адвокат

Адвокатска комора Софије, индивидуални регистарски број адвоката 1800713910

Имејл: [ivanov.bg.sf@gmail.com](mailto:ivanov.bg.sf@gmail.com)

25. септембра 2026.

Квалификовани електронски потпис: